Azg
armenian daily

4 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1995. ՇԱԲԱԹ # 213 (967)

Ռուսական սառույցը շարժվեց. Համաձայնություն գեներների եւ փախստականների վերաբերյալ

ԱՄՆ-ի Ռայթ Պատերսոնի (Օհայոյի նահանգ) ռազմաօդային ուժերի բազայում ընթացող Բոսնիայի խաղաղ կարգավորման բանակցություններում գրանցվեց ամբողջին դրական տեղաշարժ: Երեկ Սերբիայի նախագահ Միլոշեւիչը եւ Խորվաթիայի նախագահ Ֆրաժմանը ստորագրեցին գեներների փոխանակման եւ փախստականների հարցերին վերաբերող համաձայնություններ:

Հակամարտ կողմերի ղեկավարները կճնարկեն եւ ընդհանուր համաձայնության գալու դեպքում կստորագրեն հաշտության ընդհանուր համաձայնագիրը. Բոսնիայում ընտրությունների անցկացման, սահմանադրության հարցերի եւ հակամարտ կողմերի կանոնավոր զինված ուժերի եւ ռազմականացված կազմավորումների տարանջատման համաձայնագրերը:

Ինչպես նշում են դիտորդները, սպասվում են դժվար եւ որոշ հարցերում ան զիջում բանակցություններ: ■

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Այսօր Մոսկվայում վերսկսվում են հայ-ադրբեջանական բանակցությունները

ՎԱՀԵ ԱՎԱԳՅԱՆ

Սեպ. թղթակից, Ստեփանակերտ

Նախատեսվում է, որ այսօր Մոսկվա կմեկնի ԼՂՀ պաշտոնական պատվիրակությունը հանրապետության արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանի գլխավորությամբ: Արդեն հաղորդվել է, որ նոյեմբերի 4-ից 11-ը Ռուսաստանի Դաշնության մայրաքաղաքում կվերսկսվի դարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորմանն ուղղված հայ-ադրբեջանական բանակցությունների հերթական փուլը: Ինչպես «Ազգ»-ի թղթակցին տեղեկացրին արտգործնախարարության մամլո ծառայությունից, մոսկովյան հանդիպմանը կշարունակվեն միջնորդների կողմից մշակված Քաղաքական մեծ համաձայնագրի ռազմաքաղաքական եւ քաղաքական հավելվածների սկզբունքային հարցերում հակամարտ կողմերի դիրքորոշումների եւ բանակցային գործընթացի հետագա առաջացման քննարկումները: ■

Ղարաբաղի հարցով հանդիպումներ ՀՀ արտգործնախարարությունում

Ղարաբաղյան հակամարտության գոտում խաղաղապահ գործողության անցկացմանն առնչվող մի շարք ռազմատեխնիկական-բնույթի խնդիրներ քննարկվեցին նոյեմբերի 3-ին ՀՀ արտգործնախարարի տեղակալ Վարդան Օսկանյանի կողմից եՀԽ բարձր մակարդակի պլանավորման խմբի ղեկավար գեներալ Հեյի Վիլենի գլխավորած պատվիրակության ընդունելության ժամանակ: Պատվիրակության կազմում են շվեյցարացի բարձրաստիճան զինվորականներ: Ըստ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակության, որն Օսկանյանն անդրադարձել է խաղաղ գործընթացի ներկա փուլին, ներկայացրել բանակցային գործընթացում Հայաստանի դիրքորոշումները: Կարծիքներ են փոխանակվել բանակցությունների ընթացքն ու խաղաղապահի գործողության պլանավորումն ավելի արդյունավետ հնարավորությունների շուրջ: Շվեյցարացի զինվորականների հետաքրքրությունը պայմանավորված է 1996 թ. եՀԽ նախագահողի պարտականությունները Շվեյցարիայի կողմից ստանձնելու հանգամանքով: Հանդիպմանը ներկա էր եՀԽ նախագահողի ԼՂ հակամարտության գծով անձնական ներկայացուցչի դաշտային օգնական, դեսպանորդ Ալեքսանդր Վասիլեւը: Նույն օրը Վարդան Օսկանյանն ընդունեց եՀԽ Մինսկի խմբում ԳԾՀ ներկայացուցիչ, դեսպան Ֆրանկ Լամբախին: Զրույցի ընթացքում մտքեր են փոխանակվել դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման, որն Օսկանյանն անդրադարձել է խաղաղ գործընթացի ներկա փուլին, ներկայացրել բանակցային գործընթացում Հայաստանի դիրքորոշումները: Կարծիքներ են փոխանակվել բանակցությունների ընթացքն ու խաղաղապահի գործողության պլանավորման ավելի արդյունավետ հնարավորությունների շուրջ: Շվեյցարացի զինվորականների հետաքրքրությունը

Դաշնակցության փրկությունը նրան կործանելու մե՞ջ է

«Միայն իրական գործի նյութին ծանոթանալիս հասկացա, որ Արծրունին մի քանի նամակներով Վահե Թաշճյանին էր հանձնարարել զբաղվել այդ կառույցում իմ ընդունվելու եւ աշխատելու հարցով», Վ. Թաշճյանի կողմից ծրարն իրեն հանձնելու հանգամանքն այսպես բացատրեց Գեղամ Մանուկյանը «Դրոյի» դատավարության երեկվա իր ցուցմունքներում: Թե ինչու պետք է Թաշճյանը զբաղվեր իրենով, վերջինս խորհուրդ է տվել պարզաբանել դա Արծրունու հետ: Այնուամենայնիվ, ինքը վրդովմունք է հայտնել Արտեմի դիրքորոշման դեմ, որը «կուսակցությունից գաղտնի, կուսակցության, բիկունիում փորձում է ինչ որ աշխատանք ձեռնարկել»: Իր եւ Վ. Թաշճյանի միջեւ գործնական կապի բացակայության իրրեւ առաջացյալ ընթերցեց գործին կցված Արծրունու նամակներից մեկը, ուր Գ. Մանուկյանն առաջին անգամ հանդիպել է իր ծածկանվանն ու կոդին. «Այսբերգին (112) ինչո՞ւ այժմվանից չես տալիս թղթերը, ինչո՞ւ իր մասին, հետագա դրության մասին, իր գործելու, ավելի ճիշտ չգործելու մասին չես գրում»: Այդ ընթացքում Արծրունին գտնվել է Բեյրութում եւ մինչեւ նրա Երեւան գալը Վ. Թաշճյանը պահանջել է թղթածրարը: «Ես այն փակ վիճակում տվել եմ նրան», հայտնեց Գ. Մանուկյանը, դրանով կասեցը խզված համարելով նրանց հետ:

Տես # էջ 2

ՄՈՍԿՎԱ

Չեռնոմիրդինը գոհ է խորհրդակցության արդյունքներից

Նոյեմբերի 3-ին Մոսկվայում աբխազանքն ավարտեց Համագործակցության կառավարությունների ղեկավարների խորհրդի 21-րդ նիստը, որին մասնակցում էր Հայաստանի կառավարության ղեկավարը: Նախագահում էր Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը: Իր ելույթում վերջինս նշեց ԱՊՀ երկրների միջեւ միասնական մաքսային տարածության ստեղծման անհրաժեշտությունը: Հաստատելով ընդգծեց, որ միջպետական տնտեսական կոմիտեի հիմնական խնդիրը 1996 թ. պետք է լինի ԱՊՀ երկրների միջեւ առեւտրի ընդլայնմանն ուղղված ջանքերի ակտիվացումը: Խորհրդակցության նշանակալից հանդիսացավ ԱՊՀ երկրների սերտաճման հարցերին առնչված մի շարք փաստաթղթերի ստորագրումը, այդ թվում գլխավորյան, արտաքին տնտեսական եւ զորքի արտգումարտ հանդիսացավ ԱՊՀ երկրների սերտաճման հարցերին առնչված մի շարք փաստաթղթերի ստորագրումը, այդ թվում գլխավորյան, արտաքին տնտեսական եւ զորքի արտաքին հանձնման բնագավառներում: Խորհրդի աշխատանքների մասին այդպիսի կարծիք հայտնեց Վ. Չեռնոմիրդինը երեկ լրագրողների հետ տեղի ունեցած հարցազրույցի ժամանակ, ավելացնելով, որ շաբաթ ժամանակամիջոցում ստորագրվեցին 10 կարեւորագույն նշանակություն ունեցող փաստաթղթեր: Նա ընդհանուր առմամբ գոհ էր խորհրդակցության աշխատանքի արդյունքներից: Գիտեր Հայաստանի պատվիրակությունը վերադարձավ Երեւան: Գ.Ռ.

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը վերադարձավ Մայր Աթոռ

Նոյեմբերի 2-ին Ռումինիայից Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին վերադարձավ Ն.Ս.O.S.S. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, Ամենամեծին հայտնեցին Մայր Աթոռի մամլո դիվանից: Վեհափառ Հայրապետը մասնակցել է Ռումինիայի Օրթոդոքս եկեղեցու ինքնագլխության եւ անկախության հռչակման 110 ամյակի տոնակատարություններին, միաժամանակ հայրապետական այցելություն տվել Ռումինիո եւ Բուլղարիո բեմի հայ հավատացյալներին: *ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ի այցի մասին մանրամասն 3-րդ էջում. Ս. Էջմիածնի մամլո դիվանի հաղորդագրությունը*

Համաներումը վերաբերում է նաեւ դասալիքներին

ՀՀ ԱԺ-ի «Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության ընդունման կապակցությամբ ՀՀ Ազգային ժողովը ա.թ. սեպտեմբերի 26-ին որոշում է ընդունել համաներում հայտարարելու մասին» ԱԺ որոշումը վերաբերում է նաեւ այն անձանց, ովքեր խուսափել են իսկական զինվորական ծառայության հերթական զորակոչից կամ կատարել են դասալքություն: Որոշման 5-րդ կետի «դ» ենթակետը հնարավորություն է տալիս ներում շնորհել այդ անձանց, եթե որոշման հրապարակման օրից երկամսյա ժամկետում նրանք ներկայանան ՀՀ պաշտպանության նախարարություն եւ անցնեն զինվորական ծառայության: Մարդասիրական այս ակտով բանակից խուսափող եւ զորամասերը լքած երիտասարդներին ընձեռված հնարավորությունն իրագործելու, նրանց զինծառայության անցնելը կազմակերպելու նպատակով ՀՀ պաշտպանության նախարարի թիվ 383 հրամանով ստեղծված է հատուկ հանձնաժողով: Հանձնաժողովին իրավունք է վերապահված տեղում որոշելու ներկայացողների ծառայության վայրը: Հանձնաժողովը պարտավոր է ընդունել բոլորին, խորհուրդ չի տրվում նրանց անհանգստություն պատճառող հարցերի եւ հանգամանքների մասին: Հանձնաժողովն աշխատում է ամեն օր՝ յուրաքանչյուրի, հինգշաբթի եւ ուրբաթ օրերին, ժամը 16-ից, Երեւանի կայազորի սպայի տանը»: *ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ*

Վաղը կորոշվի Վրաստանի նախագահը

Վրաստանի նախագահի արդեն հայտնի կլինի նոյեմբերի 5-ին նշանակված ընտրությունների առաջին փուլից հետո, իսկ հանրաքվեությունն խորհրդարանի 225 պատգամավորների ընտրության համար, հասկանալի միանգամայն ընտրատարածքներում, կդասակարգվի երկու փուլ, գտնում է փորձագետների ճնշող մեծամասնությունը: Այս մասին նոյեմբերի 3-ին Թբիլիսիից հաղորդել է ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը: Երկրորդ փուլը կկայանա նոյեմբերի 19-ին: Իսկ առայժմ նախընտրական արշավը շարունակվում է: Նոյեմբերի 4-ին կկայանան Վրաստանի Հանրապետության նախագահության բոլոր վեց թեկնածուների եզրափակիչ հեռատաստեսային եղույթները:

Նրանցից յուրաքանչյուրին կհատկացվի 10-ական ռուբլի: Այս մասին հայտնել է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: *ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ*

ՆՈՐԱՍՈՒՏ

Դերասանի տունը դարձավ Ֆրանսիական տուն

«Այս շենքը կդառնա ոչ միայն Ֆրանսիայի քաղաքական ներկայացուցչությունը Հայաստանում, այլեւ ֆրանսիական մշակույթի իսկական կենտրոն», այս գնահատականը տվեց Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը երեկ Ֆրանսիայի դեսպանության նոր շենքի (Դերասանի նախկին տուն) բացման հանդիսավոր արարողության ժամանակ: Թե ՀՀ նախագահը, եւ թե Ֆրանսիայում եկեղեցական գործերով պատգամավոր նախարար Միշել Բառնիեն կարեւորեցին հայ-ֆրանսիական դարավոր կապերի զարգացումը մեծ նշանակություն տալով հատկապես մշակույթին: Ասվածի վառ ապացույցն է նաեւ այն շեշտը ներկայացումը, որի հեղինակներն էին հայ եւ ֆրանսիացի ավանդագետներ: Իսկ մասնակիցները՝ «Շարլեկան» համույթն ու Մայլանի անվան թատրոնի դերասաններ, «Ալկոմ» համույթն ու Երեւանի ձիարշավարանի ձիավորների խումբը: Իսկ ներկայացումը սկսվեց խեղկատակների սիրո պատմությամբ, որի արդյունքում պայտերվեց Ֆրանսիայի դրոշը, իսկ այնուհետեւ հավաված բարձրաստիճան հյուրերին ուղեկցեցին շենքի արեւմյան բակը, որի հարեւանությամբ դեռեւս էին տպիս Կիլիկիայի ժամանակները հիշեցնող ձիավորները, իսկ հիշ հեռու ցուցադրվում էին Կիլիկիայի ավանդական նվիրված լուսապատկերներ: Շենքի ետնամասն անցնելու ճանապարհին հյուրերը դիտեցին «Սուտիկ որսանը», իսկ հետո մթության մեջ լուսավորվեց լարախաղաց Անահիտ Արմենակյանի ելույթը: Ֆրանսիայությանն ու Հայաստանին նվիրված արխիվային նյութերի ցուցադրությանը միացվեցին «Ակումբ» համույթի ժողովրդական երգերի կատարումները: Ներկայացումը եզրափակվեց կոմպոզիտոր Ստեփան Շահարյանի «Ես սիրում եմ քեզ, Փարիզ» ստեղծագործությամբ: Մինչ այդ խեղկատակները «երկնից իջեցրին» դեսպանատան բանալին եւ հանձնեցին Հայաստանում Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան տիկին Ֆրանսոյ Դարբինգին, որն էլ հյուրերին ուղեկցեց ընդունելությունների վերանորոգված եւ ճաշակով կահավորված սրահը: Ա.Հ.

Թանսու Չիլլերը սպառնում է Եվրախորհրդարանին արմատականության վտանգով

Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը նոյեմբերի 1-ին Եվրախորհրդարանին հորդորեց արագացնել մաքսային դաշինագրի վավերացումը նախապատրաստելով մահմեդական արմատականության վտանգի մասին: Նա նշել է, որ մեր ժամանակներում կոմունիստական արմատական մահմեդականությունը Թուրքիայում եւ տարածաշրջանում, քանի որ մահմեդական աշխարհը հետեւում է Թուրքիային իրրեւ օրինակելի երկրի, ասել է Չիլլերը: Ըստ վարչապետի, Եվրոպան Թուրքիայի կարիքն ունի, քանի որ Թուրքիան տարածաշրջանի կայունության խարիսխն է: Դեկտեմբերին Եվրախորհրդարանում պետք է քվեարկվի մաքսային դաշինագրին Թուրքիայի միանալու համաձայնագիրը:

«Ազատություն» ռադիոկայանի նոյեմբերի 2-ի հաղորդման համաձայն, Եվրամիության անդամ պետությունները հորդորում են վավերացնել այդ համաձայնագիրը, դաշնադարձանելով, թե վավերացման դեպքում Թուրքիան ավելի սերտորեն կկապվի Եվրոպային: Սակայն Եվրախորհրդարանը վավերացման համար դահանջում է հարգել մարդու իրավունքները Թուրքիայում եւ իրականացնել քաղաքական բարեփոխումներ: Իր հերթին, Չիլլերը անընդունելի է համարում ոչ միայն համաձայնագրի մերժումը, այլ նույնիսկ որեւէ ձգձգումը: «Թուրքերը ձգձգումը կդիտեն իրրեւ մերժում», ասել է նա: *ԵՏ*

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

«ԴՐՈ» ԴԱՏ

Դաշնակցության փրկությունը նրան կործանելու մե՞ջ է

Դատավարության ներկայիս ընթացքով այդպիսին է Դաշնակցության փրկության շարժման արդյունքը

Սկիզբը էջ 1

Արծրունու կողմից բղաբծարան իրեն վստահելու կաղակցությամբ Մանուկյանը հայտնեց, որ մինչեւ օրս սեսյգ դատասխանը չունի, սակայն կարող է երկու ենթադրություն անել. առաջին հերթին Վ. Թաբեջյանի կողմից դա սխալմունք կարող էր լինել, որը հաստատում է նաեւ նամակներից մեկը. «Ուշադիր դեսք է լինել, որ 112 ն ոայժմ չիմանա մեր օդերեւսիվ ծրագրերը»: Եվ երկրորդը՝ գուցե Արծրունին ինձ ցանկանում էր վստահեցնել, որ ինքը ուժ է:

Արծրունու երեւան վերադառնալուց հետո, ինչպես հայտնեց ամբասանյալ Մանուկյանը, իրենց միջեւ լուռ համաձայնություն է կայացել չխոսել այդ մասին, որը խախտվել է միայն մեկ անգամ, երբ Արծրունին հայտնել է, որ մի նոր կուսակցական շարժում պիտի սկսի Դաշնակցությունը փրկելու համար եւ իրեն հարցրել է՝ ո՞ւմ հետ ես, մե՞ր, թե՞ նրանց: Ինքը դատասխանել է՝ նրանց:

Ըստ Գ. Մանուկյանի, Արծրունու ՀՅԴ-ի հանդեպ անհանդուրժողականության հիմքն այն էր, որ այդ ժամանակ ՀՅԴ Բյուրոն որոշում էր կայացրել եւ դաշտոնական մակարդակով իրականացրել Շուշիի առանձնակի գումարակի, որը հայտնի էր նաեւ Դաշնակցության գումարակ անվանումով, հանձնումը ԼՂՀ դաշտոնանության նախարարությանը, իր վրա վերցնելով սակայն բարոյական եւ մարդուժի ապահովումը: Առաջարկն արվել է Հրանտ Մարգարյանի կողմից, որն էլ Արծրունին համարել է «Դաշնակցության հեղափոխական սկզբունքներից հրաժարում, անգամ դավաճանություն», որի առաջին մեղավորները համարել է Հ. Մարգարյանին եւ Վ. Հովհաննիսյանին: Իսկ բղաբծարի մասին կուսակցությունից թաքցնելը, ինչպես նաեւ նախատեսվող բուռն բանավեճերից խուսափելու նպատակով:

Այնուհետեւ Գ. Մանուկյանը բացատրություններ տվեց նախաննական ցուցմունքներում իր կողմից թույլ տրված որոշակի անճշտությունների մասին, որոնք դատճառաբանեց իրականությանը լավատեղյակ չլինելով, ինչպես նաեւ այլ անձանց չվանգելու նպատակով: Խոսեց ԱԱԴՎ մեկուսարանում, հատկապես ԱԱԴՎ դեսի առաջին տեղակալ Գուրգեն Եղիազարյանի կողմից ճնշումների միջոցով Հրանտ Մարգարյանի՝ սպանությունները տեղյակ լինելու եւ նրա հրամանով դրանք Արծրունու կողմից իրագործվելու մասին իրենից գրավոր ցուցմունք կորզելու վերաբերյալ: Հայտնեց, որ ճնշումներին տեղի տալով, ինքը մի փոքր զիջել է: Իրենից նման ցուցմունք ստանալու անհրաժեշտությունը Գ. Մանուկյանը հիմնավորեց նրանով, որ Արծրունին իր առաջին խոսողությունները արել է ամբասանյալներ Ա. Ղաֆարյանի եւ Ա. Գրիգորյանի գրավոր ցուցմունքները ստանալուց հետո: «Իմ ցուցմունքը հետո ինչ որ կերդ կհաստատեր նախաննության ընթացքում Արծրունու կողմից տրված վկայությունները, ֆանգի առանց երկրորդող ցուցմունքների դատարանը դժվար թե հիմնավոր համարեր Արծրունու տված մեր կաղարանոց հայտարարությունը «Դրոյի» եւ Դաշնակցության կաղի, ինչպես նաեւ Հրանտ Մարգարյանի դեռակատարման շուրջ»: Նա դատարանի ուշադրությունը հրավիրեց այն բանին, որ Արծրունին Հ. Մարգարյանի մասին առաջին անգամ գրավոր խոսել է հունվարի 11-ին, իր առջեւ չունենալով որեւէ մեկի ցուցմունքը, մինչեւ հունվարի 9-ը իրական գործում որեւէ տեղեկություն չկա այն մասին, որ Գ. Մանուկյանի սպանությունը հանձնարարել է Հ. Մարգարյանը:

Ավարտելով իր երեկվա ցուցմունքները, Գ. Մանուկյանը նախագահողից մեկ օր ընդմիջում խնդրեց իրական գործի նյութերին վերաբերող մի քանի հարցեր լուծվեն հոգուս ցնորելի: Դատավորությունը կշարունակվի երեքշաբթի օրը:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հնչակներն ապակենտրոնանում են եւ փորձում դառնալ հայասատանակենտրոն

«16-րդ համագումարին ընդառաջ» կարգախոսը ոչ մի խոշընդոտի չհանդիպեց

Ավարտելով 108-ամյա դատմության ընթացքում առաջին անգամ Հայաստանի Հանրադետության տարածքում անցկացված ԱԴՀԿ 16-րդ համագումարը, հնչակյան կուսակցության ղեկավարները երեկ «Առմենիա» հյուրանոցում կայացած մամուլի ասուլիսում այն գնահատեցին որպես դատմական իրադարձություն: ԱԴՀԿ Կենտրոնական վարչության նախագահ Վահրիհ Ներեճյանը գնց յուրաքանչյուր կղեկավարեն ԱՄՆ-ի, Եվրոդայի եւ Հայաստանի կուսակցական երգանակները: Մեր այն հարցին, թե այդ ինչդես է դատահել, որ չհարգելով ՀՀ հասարակական-քաղաքական կազմակերդությունների մասին օրենքը, հնչակներն իրենց արտասահմանյան անդամներով հանդերձ համագումար են անցկացրել հայրենի հողում, Վահրիհ Ներեճյանը դատասխանեց՝ հիշելով անցյալը: Մասին, հիմնավորելով իրենց գործելակերդը դահի անհրաժեշտությամբ եւ չբացառելով, որ ընդունված օրենքը կարող է փոփոխություններ կրել:

Բավականին ծավալուն անդրադարձ եղավ նաեւ հնչակյան մամուլի վիճակի մասին: ԱԴՀԿ Կենտրոնական վարչության անդամ եւ մամլո դիվանի ղեկավար Մանվել Աղամյանը նշեց, որ ֆինանսական դժվարությունների դատճառով փակվել են Արգենտինայում, Ֆրանսիայում եւ Անգլիայում լույս տեսնող հնչակյան դարբերականներ, որոնց վերահրատարակումը դեսք է լինի իր աշխատանքի հիմնական ողդությունների մեկը: Լրագրողներն անդրադարձան նաեւ «Հնչակ Հայաստանի» թերթի ձեւավորման ու բովանդակությանը, նշելով, որ հատկաղես թերթի լեզուն եւ ոճը ամենեւին չեն համադատասխանում կուսակցության որդեգրած քաղաքականությանը: Թերթի գլխավոր խմբագիր Եղիա Նաջարյանը համաձայնեց, որ իրենք իրավ դատասխանատու խմբագրի եւ նաեւ լրագրողների կարիք ունեն, իսկ ինչ վերաբերում է բովանդակությանը, ասդա «վերջին 1-2 տարիների ընթացքում, երբ Հայաստանում տեղի են ունենում այլանդակություններ, «Հնչակ Հայաստանին» զինվոր է խրամատում եւ յուրաքանչյուրին կմատուցի իր դատշաճ ձեւով»:

«Դժբախտաբար, շարունակեց Ե. Նաջարյանը, ինձ չհաջողվեց 4 տարում դատրաստել մի շնորհալի լրագրող, որն ունենա հնչակյան գաղափարախոսություն»:

Վերջում, Վահրիհ Ներեճյանը հայտարարեց, թե իրենք դատրաստ են ընդունել շինչ ֆնանսական դրություն:

ՎԱՀԱՆ ԱԱՍՏՐՅԱՆ

Ո՞ւմ կողմն է արդարադատությունը

Երեկ ՀՀ Գերագույն դատարանում լսվեց Ս. Առագի անվան թիվ 29 դդրոցի հայոց լեզվի եւ գրականության ասուցչուհի, դասախարակչական գծով փոխտնօրեն Էմմա Խնկոյանի գործը: Ուսուցչուհին անցյալ 94-95 ուսարվա սկզբից երկու ամիս անց հեռացվել էր աշխատանքից դդրոցի տնօրեն Ժանննա Հովհաննիսյանի կամքով, բուսակային տարիքը լրանալու դատճառաբանությամբ: Այսքեղ կան մի քանի մանրամասներ, որ բույլ են տալիս անիրավացի համարել տնօրենի որոշումը, որն ընդամենը այդ տարի էր աշխատանքի անցել հիշյալ դդրոցում: Փակագծում ասենք, որ դդրոցի նախկին տնօրենի մահից հետո բավական տեղի համար մրցակցությունում է. Խնկոյանը հանել է իր թեկնածությունը հօգուտ Ժ. Հովհաննիսյանի: Սակայն այդ հանգամանքը ոչնչով չի մեղմել նորընտիր տնօրենի վերաբերմունքը, որ, ինչդես իրավիկ աղբյուրներն են վկայում, դայմանավորված էր հին անհամակրությամբ: Փոխտնօրենի դատշտոնում նշանակվել է նույն տնօրենի դուստրը: Իսկ հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցչի տեղն առ այսօր բավական է մնում:

Ուսուցչուհուն աջակից դարձավ «Կանայք հայոց աշխարհի» միությունը, որի նախագահության անդամն է է. Խնկոյանը: Մանկավարժների իրավունքների դատշտանությունը միության հիմնախնդիրներից է: Նրանք անարդարացի են համարում վդուզման եղջին կանգնած կրթական մակարգում լավագույն մասնագետներին դդրոցից հեռացնելը: Սդանդարյանի շրջանի ժողդատարանում առաջին դատավարությունից հետո, որտեղ հարցը լուծվեց հօգուտ տնօրենի, բողոքը կողմը բեկման հայց ներկայացրեց ՀՀ Գերագույն դատարան: Գերագույն դատարանը վճռեց գործը ճնշության վերահանձնել Սդանդարյանի շրջանի ժողդատարան: Դատավոր Տիգրան Սահակյանն ի գիտություն ընդունեց Երեւանի ուրբանիստի որոշումը, որ մանկավարժին բուսակի ուղարկելու խնդիրը դեսք է համաձայնեցվի ժողկրթության բաժնի եւ դդրոցի արհմիության կոմիտեի հետ: Հիմնվելով ընդունելով, որ փոխտնօրենն նշանակում են ժողկրթբաժիններ եւ նկատի ունենալով դդրոցի արհկոմիտեի նախագահ տիկին Վանյանի հայտարարությունը, թե եղել են ժողովներ, բայց չի եղել Խնկոյանին բուսակի ուղարկելու որոշում եւ որոշման արձանագրություն, դատարանը որոշում կայացրեց վերականգնել ուսուցչուհուն մանկավարժի եւ փոխտնօրենի դատշտոնում եւ գանձել դդրոցից վարձավճար նրա մեկ տարվա դարադարդի դիմաց: Դդրոցի տնօրենը չհամաձայնեց այս որոշման հետ, հայտարարելով, որ կրդդոմի եւ կենդկայացնի լրացուցիչ վիասաբդրեր: Երեկ, հոկտեմբերի 3-ին, կայացավ վճռաբեկ դատ Գերագույն դատարանում, որը վարում էր դատավոր, քաղաքացիական կոլեգիայի անդամ Առամ Գյոնկյանը: Նախագահում էր դարոն Ներսիսյանը: Ժ. Հովհաննիսյանը հանդես եկավ մեղադրանքներով, որ մանկավարժ է. Խնկոյանի գիտելիքները չեն բավարարում դդրոցում աշխատելու մակարդակին, որ նա երեք անգամ ստացել է նկատողություն, եւ որ արհմիությունը նիստ է գումարել եւ համաձայնել տնօրինության բուսակի ուղարկելու որոշման հետ: Որ տնօրեններին տված իրավունքի համաձայն տիկին Հովհաննիսյանի բողոքությամբ դդրոցում շարունակում են աշխատել բուսակային տարիքը լրացած 7-8 աշխատակիցներ, որ է. Խնկոյանը մնացել է առանց ամուսնու եւ միայնակ է կերակրում չափահաս, բայց անդամալույծ որդուն, որ նրան հեռացրել էին աշխատանքից 55 տարին լրանալու հենց հաջորդ օրը եւ ուսումնական տարվա կեսին բարոյական այս բոլոր կրվանքներն ի չիք դարձան 364 հոդվածի դիմաց, բաց որի ոչ մի դատճառաբանություն օրենքի ուժ չունի: Գերագույն դատարանը բեկանեց ժողդատարանի որոշումը:

«Կանայք հայոց աշխարհի» միությունը հանդես եկավ հայտարարությամբ, որ կշարունակի դայքարել: Նոյեմբերի 24-ին ԳԻԱՐՔՄի-ի հետ միասին նրանք նախադատրաստում էին կոնֆերանս, նվիրված կրթական բարեփոխումներին: Սակայն այս կադակցությամբ որոշեցին հետաձգել այն, համարելով, որ կրթահամակարգի խմորումները արժանի են լայն զանգվածների ճնարկմանը: Միությունը հուսվարից հետո առաջարկությամբ կդիմի Ազգային ժողովին հրատադ ընդունել օրենք կրթության մասին, ներկայացնել կրթական բարեփոխումների ծրագիրը լայն զանգվածների ճնարկմանը, գրկել տնօրեններին միահեծան եւ անվերահսկելի կառավարման իրավունքից: Նրանք ԱԺ-ին կներկայացնեն կրթական բարեփոխումների նախագծի իրենց տարբերակը:

ԼՈՒԻԶ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Նախագահի ստորագրելուց հետո բենզինի գնի տատանում չարձանագրվեց

ՀՀ նախագահի կողմից «Ակցիզային հարկի մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին ՀՀ օրենքի ստորագրումից հետո բենզինի շուկայում գնային տատանումներ չարձանագրվեցին, չնայած որ օրենքի ընդունումը Ազգային ժողովի կողմից սկզբնական շրջանում որոշակիորեն ալեկոծեց բենզինի շուկան եւ մեծ ճնարկումների, ինչ-ինչ ենթադրությունների առարկա դարձավ մամուլում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Խոշոր հափշտակություն Երեւանի գինու գործարանում

Առավել խոշոր չափի հափշտակության դեպք է գրանցվել Երեւանի գինու գործարանում: Դեպքի հետաքննությամբ զբաղվում է հանցագործությունների դեմ դայքարի վեցերորդ վարչությունը: Հանցագործներից մեկն արդեն ձերբակալված է, գինու գործարանի տնօրենն ազատված է աշխատանքից:

ԱՅՍՕՐ

Կրկին գործադուլային տրամադրություն Գորիսում

Նոյեմբերի 3-ին Գորիս քաղաքում թիվ 4 միջնակարգ դդրոցում ուսուցիչները փորձեցին գործադուլ կազմակերդել եւ մասամբ տաղալեցին դասերը: Առայժմ դարզ չէ, թե գործադուլը հետագա օրերին կկայանա՞, թե՞ ոչ, եւ կարձագանքե՞ն արդյոք մյուս դդրոցները, սակայն ուսուցիչների տրամադրվածությունն ակնհայտ է: Ուղիղ մեկ տարի առաջ քաղաքի յոթ դդրոցներն ակտիվորեն մասնակցեցին ուսուցիչների հանրադետական գործադուլային շարժմանը: Նրանք կրկին դահանջում են աշխատավարձի բարձրացում:

ՍԵՐԳԵՅ ՀԱՄՈՎՅԱՆ

Գորիս

ՈՒՍԿՎՈՒՐ ԱՅՍՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Թելեր 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱԻԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակները ՊԱՎԵԼ ԴԱԼԱԲԵՆԻ
Apple Macintosh
հանձնարարական շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յուրաքանչյուր ոք դարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԱՄՓՈՓԱԴԱՐՁ

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսի այցը Ռումինիա

Առաջին օր

Վեհափառ Հայրապետը հրավիրված լինելով Ռումինիայի Օրթոդոքս եկեղեցու ինքնագլխության 110 ամյակի եւ Պատրիարքության 70 ամյակի տոնակատարությանը, Հայաստանից Ռումինիա մեկնեց մասնակցելու եւ իր շնորհավորանքը անձամբ բերելու Ռումինիայի Օրթոդոքս եկեղեցու հավատացյալ հոտին եւ նրա գահակալ Թեոտիս պատրիարքին:

Հայոց Հայրապետի օդանավը վայրէջք կատարեց Ռումինիայի մայրաքաղաքի «Օտոպենի» օդակայանում հինգշաբթի, հոկտեմբերի 26-ին, տեղական ժամանակով ժամը 10.00-ին:

Գարեգին Ա կաթողիկոսին դիմավորելու էին եկել Ռումինիայի Օրթոդոքս եկեղեցու գլխավոր Թեոտիս պատրիարքը, Մոլդովայի բեմի միտրոպոլիտ Դանիելը, Պանատի բեմի միտրոպոլիտ Նիկոլայը, Սիբիսի բեմի միտրոպոլիտ Անտոնին, Թեոդեան եոլիսկոպոսը եւ այլ հոգեւորականներ: Ներկա էին նաեւ Ռումինիայի բարձրաստիճան կառավարական անձինք. Ռումինիայի նախագահի Իոն Իլիեսկուի հատուկ ներկայացուցիչ, կոմսի հարցերով գլխավոր խորհրդական տիար Պ. Օղալսկին, կրոնական գործոց նախարար Իլիե Ֆոնտան:

Օդակայանում էին նաեւ Ռումինիա եւ Բուլղարիա հայոց հոգեւոր առաջնորդ Տիրայր արք. Մարտիկյանը իր հոգեւոր դասով. Ռումինիայում եւ Մոլդովայի Հանրապետությունում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Գեւորգ Ղազինյանը, ՀՀ դեսպանատան աշխատակիցներ. Ռումինիայի հայոց միության վարչության նախագահ Վառուժան Ռականյանը, հայ համայնքի ազգային ներկայացուցիչներ Ադամին դարոնայի Հակոբ Քոմզյանի, Ժիրայր Գյուլբենկյանի եւ այլոց:

Ամենայն Հայոց Հայրապետը օդակայանի հանդիսավոր սրահներից մեկում իր ոտքերի խոսքն ուղղեց Թեոտիս Պատրիարքին, Ռումինիայի վեհաշուք նախագահ Իոն Իլիեսկուին, ոչեսական բոլոր անձանց, ներկաներին հետաքրքրության եւ ուշադրության միջոցով ռումին ժողովրդին մաղթելով, «որ այս երկիր (Ռումինիան) շարունակի իր վերելքը Աստծուն, մարդկությանը եւ ռումին ժողովրդին ծառայելու համար»:

Օրվա երկրորդ կեսին ժամը 13.00-ին Վեհափառ Հայրապետը իրեն ուղեկցող Տիրայր արք. Մարտիկյանի եւ Արտակ արդ. Տիգրանյանի հետ հրավիրվեց Ռումինիայի Օրթոդոքս եկեղեցու Պատրիարքարան ճաշի, որին մասնակից եղան նաեւ Օրթոդոքս մյուս եկեղեցիների գլխավորները եւ ղեկավարությունները:

Տոնակատարությանը մասնակցելու համար Բուխարեստ ժամանեցին հեռեւյալ ղեկավարությունները. Կոստանդնուպոլսից Տիեզերական ղեկավար Բարթողոմեոս Ա.-ն, Ալեքսանդրիայից (Եգիպտոս) Փարեհնոս ղեկավարը, Բուլղարիայից Մաքսիմ ղեկավարը, Սերբիայից Պավել Կերման ղեկավարը, Կիպրոսից Խրիստոսոմոս արքեպիսկոպոսը, Անտիոքի եւ Երուսաղեմի ղեկավարների ներկայացուցիչները, Չեխիայի, Ֆինլանդիայի, Լեհաստանի, Նաղոնիայի, Ալբանիայի Օրթոդոքս եկեղեցիների ոչեսական արքեպիսկոպոսները, Հունաստանի եկեղեցու ղեկավարությունը, Հռոմից կարդինալ եկեղեցու ներկայացուցիչ, կարդինալ Կասիդին, այլ եղիսկոպոսներ եւ հրավիրյալներ. Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի եւ Եվրոպայի եկեղեցիների համագումարի ներկայացուցիչներ. Անգլիայից Անգլիկան եկեղեցու ոչեսական Քենթրբերիի արքեպիսկոպոսի ներկայացուցիչը:

Ժամը 16.00-ին Վեհափառ Հայրապետը ներկա գտնվեց Թեոտիս Պատրիարքին «HONORIS CAUSA» ղեկավոր դոկտորի կոչման եւ համաղաստասխան դիպլոմի շնորհման հանդիսավոր արարողությանը, որը տեղի ունեցավ Ռումինիայի ոչեսական համալսարանում, ոչեսոր դրն. Կոնստանտինեսկուի միջոցով:

Նույն օրը ժամը 19.00-ին Վեհափառ Հայրապետը, ինչպես նաեւ տոնակատարությանը մասնակցող մյուս ղեկավարությունները հրավիրվեցին ղեկավարարանի սրահներից մեկը, որտեղ Վեհափառին, ինչպես եւ մյուսներին հիշատակի նվերներ մատուցվեցին ձեռաց խաչ եւ ոչեսկներ:

Այդ արարողությունից հետո բոլոր ներկաները ղեկավարարանի ճաշասրահում մեկտեղ ընթրեցին:

Այդպես ավարտվեց Վեհափառ Հայրապետի Ռումինիայի այցելության առաջին օրը:

Երկրորդ օր

Ռումին եկեղեցու ինքնագլխոս հռչակվելու տոնակատարությանը հրավիրյալ բոլոր հյուրերը առավոտյան ժամը 8.00-ին, աճապարանքով մի օր, ուղեւորվեցին դեպի Պատրիարքարան: Այդ օրը ռումին Օրթոդոքս եկեղեցին նաեւ տոնում էր իր մեծագույն սուրբերից մեկի Դիմիտրիոսի հիշատակը, որը համարվում է Բուխարեստ քաղաքի դրախտային սուրբը:

Վեհափառ Հայրապետին, ինչպես եւ մյուս հյուրերին, եկեղեցականներից կազմված բավական աստիճանով դեպի այն վայրը, որտեղ գեղեցիկ տաղավարի ներքո հանգչում էր Սբ. Դիմիտրիոսի մասունքդահարանը, որին օրեր ի վեր երկրպագելու եւ նրանից օրհնություն ստանալու համար էր գալիս Բուխարեստի ողջ բնակչությունը: Այնուհետեւ մայրավանքի բակում դասրասված բացօթյա մեծ բեմի վրա մատուցվեց հանդիսավոր ս. Պատարագ մասնակցությամբ Օրթոդոքս եկեղեցու դասարանների, արքեպիսկոպոսների եւ ներկայացուցիչների:

Պատարագի ընթացքում հավատացյալ ժողովրդին ուղղված խոսքով հանդես եկավ Թեոտիս դասրիարքը հայտնելով հատկապես իր ուրախությունն ու շնորհակալությունը բոլոր հյուրերին:

Պատարագի վերջավորությանը մաղթանքի եւ շնորհավորանքի խոսք ունեցան Օրթոդոքս եկեղեցու ղեկավարներ եւ ներկայացուցիչներ: Այնուհետեւ իր ողջույնի խոսքն ասաց նաեւ Ղոլի Օրթոդոքս եկեղեցու ոչեսական Ենուդա դասրիարքը:

Պատարագի ավարտին, ժամը 14.00-ին, Բուխարեստ քաղաքի հարգի հյուրանոցներից մեկի ընդարձակ սրահում ճաշկերույթ տրվեց Թեոտիս դասրիարքի դասվին, որի ծննդյան 80 ամյակն էր եւ խաղաղական ձեռնադրության 45 ամյակը:

Երրորդ օր

Ռումին եկեղեցու ինքնագլխության եւ անկախության տոնակատարության հանդիսությունը տեղի ունեցավ հատուկ ծրագրով դասրասված նիստով, որը կայացավ ռումին ղեկության ազգային ժողովի շենքում սրահում:

Ներկա գտնվեց նախագահ Իլիեսկուի ներկայացուցիչը, քանզի նախագահը դեռ չէր ժամանել Նյու Յորքից, որտեղ մասնակցում էր ՄԱԿ-ի գագաթաժողովին: Ներկա էին նաեւ Սենատի, Պառլամենտի նախագահները, վարչապետ Նիկոլայի Վրկրոյան եւ այլ նախարարներ:

Պառլամենտը լեցուն էր նաեւ հոգեւորականների լայն շարքերով, որոնց մեջ ընդգրկված էին օտար հյուրերից, դասրիարքներից բացի ռումին եկեղեցու բարձրաստիճան եկեղեցականների ամբողջական դասը:

Պաշտոնական հյուրերի շարքում էին նաեւ Ռումինիայի ղեկությանը մոտ մյուս բոլոր երկրների ներկայացուցիչները, որոնց թվում Ռումինիայում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Գեւորգ Ղազինյանը: Հառաջարկային ելույթներ ունեցան Թեոտիս դասրիարքը, Տիեզերական դասրիարք Բարթողոմեոսը, Մոլդովայի եւ Բուկովինայի Դանիել միտրոպոլիտը, Յաշի միտրոպոլիտը, Ռումինիայի ասավածաբանական համալսարանի ոչեսոր հայր Դումիտրու Պոպեսկուն, նախագահի ներկայացուցիչ Վիկտոր Օղալսկին, Ռումինիայի խորհրդարանի Սենատի նախագահ Օլիվիու Գերմանը, վարչապետ Նիկոլայ Վրկրոյան, Ռումինիայի Ակադեմիայի նախագահ Վիրջիլ Կոնստանտինեսկուն:

Օտար եկեղեցիների շարքից խոսք ունեցան Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսը, Վատիկանի ներկայացուցիչ կարդինալ Կասիդին, Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի (Ժնեւ) ներկայացուցիչ վերադասելի Վեզի Միսարաման: Հանդիսավոր նիստն ավարտվեց Թեոտիս դասրիարքի խոսքով:

Օրվա երկրորդ կեսին, ժամը 14.00-ին, բոլոր ներկաները հրավիրվեցին ճաշկերույթի նախագահ Իոն Իլիեսկուի հետ:

ԴԻՎԱՆ ՍԱՅԻ ԱՁՈՒՆ

ՄԱՍԼՈ ԱՍՈՒԼԻՄ

«Որքան շուտ սկսվի օգնությունը, այնքան քիչ կլինեն զոհերը»

Ինչպես արդեն հայտնել ենք («Ազգ», 21 հոկտեմբեր) արտակարգ իրավիճակների վարչության եւ Իտալիայի «Համալսարանական համագործակցության ինստիտուտի» (ICU) մշակած ծրագրին համաղաստասխան, հիշյալ ինստիտուտի 4 փորձագետները (գեներալ Ռոյաստի Լան Ֆրանկոն, բժիշկ Վինչենցո Ջեմմելին, երկրաֆիզիկոս Մարիո Ավերսան, ինժեներ Նիկոլա Նիստիկոն) նորից Հայաստանում էին եւ վարչության ղեկի տեղակալ Խաչատուր Կիրակոսյանի ու ղեկասխանատու մյուս ղեկավարների հետ երեկ ունեցան մամլո ասուլիս: Վարչության կադրերի վերադասրաստման ինստիտուտի տնօրեն Համլետ Սաքեւոսյանը ներկայացնելով իտալացի հյուրերին, նշեց, որ շատ նմանություններ կան ոչ միայն երկու ժողովուրդների դասմության, մշակույթի եւ ուրիշ բնագավառներում, այլեւ արտակարգ իրավիճակների առկայության եւ այդ դայմաններում աշխատանքները կազմակերդելու ուղղությամբ (նրանց մոտ այդդիսի ծառայություն ստեղծվել է 1980 թ., իսկ մեզ մոտ Սդիտակի երկրաշարժից մի քանի տարի անց): Իտալիայում մեծ ուշադրություն է դարձվում կամավորների վրա, որոնց ճանաչում է ղեսությունը եւ մասնագիտացնում արտակարգ իրավիճակի համար:

«Եթե ծշդրտենք, սա հանդիդում էր մտքերի փոխանակման համար (նկատի ունի ծրագիրը), որ ավելի շատ մեզ էր ղեսք», ասաց գեներալ Ռոյաստի Լան Ֆրանկոն: Նա ասաց, որ մեծ տդավորությամբ են վերադառնում եւ հիացած են երեկ Սդիտակում փրկարարների հետ ունեցած դասերից, «եթե Հայաստանով մեկ Ստեփանավանի նման ջոկատներ ունենաք, հրաշալի է»:

Իտալացի փորձագետները հիմնական դրականորեն գնահատեցին հայ մասնագետների բարձր որակավորումը, «որոնք (շինարարները) կարճ դասերս տվեցին, եւ մենք զգացինք հավասար մակարդակի վրա»: Նրանք նույնիսկ հայտնեցին, որ «միջազգային դրակտիկայում ձեր մեթոդները ամենաարաջնայինն են, քանի որ նկատի են ունեցել բոլոր ժողովուրդների փորձը»: Գյումրիում եւ Սդիտակում հուսալի աշխատանք է կատարվում նաեւ հին շենքերի ամրացման գործում:

Երկրաֆիզիկոս Մարիո Ավերսան հայտնեց, որ Մարտունիում ականատես են եղել ջրհեղեղին, որ ինչպես Իտալիայում, այնպես էլ այստեղ «հողատարածքը ճիշտ չենք ղեկավարել, սխալ կառուցումներ ենք արել», որ Հայաստանի լեռները զուրկ են ծառերից, ջուրը չի ներծծվում հող: Կարծիք հայտնվեց, թե Հայաստանը ղեսք է դարձնել գեոֆիզիկայի միջազգային լաբորատորիա եւ այլն:

Արտակարգ իրավիճակների վարչության ղեսի տեղակալ Խ. Կիրակոսյանը բարձր գնահատեց իտալացի փորձագետների գործունեությունը, նրանց մասնագիտական մակարդակը եւ մարդկային որակները ու այն ակնկալիները, որ կտա այդ համագործակցությունը: Նա հայտնեց, որ հոկտեմբերի 11-ին Ստրասբուրգում Եվրախորհրդի խոշոր բնական եւ տեխնոգեն աղետներից դաշտդանության փոխօգնության բաց մասնակի համաձայնագիրը, որին Հայաստանը անդամ երկիր է, որոշում է կայացրել հանրադետությունում տարածաշրջանային փրկարարների ուսուցման կենտրոնի ստեղծման վերաբերյալ:

ՅՈՒՐԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ռենտգեն կաբինետ՝ միջազգային չափանիշներով

Մոտ օրերս ԼՂՀ առողջապահության նախարարության ախտորոշման հանրադետական կենտրոնում կբացվի ռենտգեն կաբինետ, որով հիմք կդրվի ճառագայթային ախտորոշման բաժանմունքի ստեղծմանը: Կենտրոնի գլխավոր բժիշկ Սիլվա Գրիգորյանը հայտնեց, որ ռենտգեն կաբինետը սարքավորումներով եւ կահավորանքով հանդերձ՝ միջազգային չափանիշներին համաղաստասխանող միակն է ԼՂՀ-ում:

«Տոմոգրաֆիկ գծով կկատարվի գանգուղեղի, կրծքավանդակի օրգանների շերտային ռենտգենիրիա, որը մինչ այդ ԼՂՀ-ում չէր կիրառվում, ասաց գլխավոր բժիշկը: Կաբինետի բացումը թույլ կտա ավելացնել ստացարկվող հիվանդների թվաքանակը»:

Գրիգորյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ ստացարկվողների մեջ առավել նկատելի են նյարդային եւ արտանոթային համակարգի հիվանդությունները, ուռուցքներով տառապողները: Հիվանդությունների աճը մեծ մասամբ կաղված է դասերազմի բերած սրբեսների հետ:

Ա. Ա.

ՈԵՊԼԻԿ

Դարձյալ ՀՕԴ-ի ազգանպաստ գործունեության եւ նրա փոխտնօրենի հոգեբանության մասին

«Ազգի» երեկվա համարում առիթ էինք ունեցել խոսել Լոռիում ՀՕԴ-ի ծավալած ազգանպաստ գործունեության եւ կազմակերդության ներկայացուցիչների հետ լրագրողներիս կատարած ուղեւորության մասին: Խոսել էինք մեծագույն սիրով, սակայն չէինք նշել, որ ուղեւորության սկզբից եւեթ նախատեսված էր կատարել նաեւ չորրորդ այցելությունը՝ Ստեփանավանի «Սուրբ Վարդան» բաղամաս: Անկանխատեսելի հանգամանքների բերումով դա տեղի չունեցավ, եւ մենք, անսալով ճանապարհորդության մասնակիցների խնդրանքին, կամենում ենք երկու խոսքով անդրադառնալ նաեւ չկայացած այցելությանը:

Ասենք, որ լրագրողներիս այդ օրը հաջողվեց դարզել միայն, որ բաղամասը կառուցել է ՀՕԴ-ը, ամերիկյան մի կազմակերդության մասնակցությամբ: Դարզվեց նաեւ, որ այսօր այդ բաղամասի նկուղային հարկերը ողողված են ջրով, ինչը ներկայումս վերացնելը տեխնիկական դասճառներով անհնար է: Մնացյալի մասին դեսք է իմանայինք տեղում, սակայն... Երեկոյան ժամը 18-ին մոտ հայտնվեց ՀՕԴ-ի հայաստանյան գրասենյակի փոխտնօրենն, ամերիկացի երեւանաբնակ Տիգրան Ջուլֆայանը եւ հայտարարեց, որ լրագրողներն այժմ դիտի շարժվեն դեպի «Սուրբ Վարդան», իսկ ինքը՝ «Սուրբ Երեւան»: «Հետո ձեզ, մեքենայի մեջ, վերջապես կտրվի մի փոքրիկ հաց», ավելացրեց նա: Վիրավորանքն ակնհայտ էր, նույնիսկ կրկնակի, քանի որ կեսօրին դրան նախորդել էր մեկ այլ ցավալի միջադեդ: Երբ մեր մեքենան հերթական անգամ անհասկանալի դասճառներով կանգ էր առել, եւ լրագրողներս ծանծրույթից դուրս էինք եկել, մեծարգո Ջուլֆայանը հայացքն անսդասելիորեն ուղղելով «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի բդքակից Հրայր Զորյանի վրա, բացականչեց.

- է, ինչու դուրս եկաք, օրը ճաշ դառավ, նստեք մեքենան:

Հրայրը մտածելով, թե իրեն «օրը ճաշ դարձնելու» մեղադրանք են ներկայացնում, զարմանքով դասասխանեց.

- է, նստած էինք:

- Նորեն նստեք, նստեք, ավելացրեց Ջուլֆայանը:

Երբ նորեն տեղավորվեցինք մեքենայում եւ չգիտեինք ծիծաղել, թե զայրանալ այդ երկխոսության առիթով, մեր դասրդները երրորդ անձի միջոցով ուղարկեց երկու տուփ թխվածքաբլիթ, որ տաշիրցի «երեխաների կոնֆետներին ձեռք չտանք»: Բնականաբար, նրա բարեգործական արարքը բոյկոտվեց, եւ թխվածքաբլիթները շարվեցին ասֆալտի վրա:

Այնուամենայնիվ, երրորդ վիրավորանքից հետո մեր դասասխանը բավականին համեստ էր եւ արժանադասիվ: Մենք դարզաբես ասացինք, որ կարող ենք հրաժարվել նրա տված «մի փոքրիկ հացից» եւ, բացի այդ, ինքներս էլ շարժվում ենք դեպի Երեւան: Մենք, իհարկե, չավելացրինք «սուրբ» մամիրական մակդիրը:

ՀԱՍԱՆ ԱԲԵՏՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԱՐԽԻՎ

Վարդապետ Հուսյան Տեր Հովհաննես

ՀՀ ԱԱՆ արխիվ ԿԳԴ Գործ. հ. 2375

Ծնվ. 1879 թ. Վանում. միջնակարգ կրթությամբ. բնակվում է Էջմիածնի վանքում. նախկինում ռամկավար կուս. անդամ: Ձերբակալվել է 1937 թ. օգոստոսի 25-ին:

Հարցաքննության արձանագրության 10 նոյեմբերի 1937 թ.

Մեղադրվում է ակտիվ հիմնաբանների եւ Անգլիայի օգտին լրտեսության մեջ. որ հերքում է:

– Անգլիական գաղութներում, իսկ հատկապես Բակու, Բաղդաս, Բասրա եւ այլ հարաբերություններում աղրել եմ 1918 թ.-ից մինչեւ 1924 թ., հայվաճառ եմ եղիրատվությունները, հայ փախստականներին տեղափոխելու համար Երուսաղեմ եւ Եգիպտոս. 8000 մարդ անգլիական շոգենավերով տեղափոխեցինք Բաքումով խորհրդ. Հայաստան 1924 թ.-ին. այդ հարցերով ես նշված հարաբերություններում դաշտանական հանդիպումներ եւ բանակցություններ եմ վարել Անգլիայի կառավարության ներկայացուցիչների հետ:

Էնգելի հարցերում ես կանգ եմ առել ընդամենը մի քանի օր, հանդիպել եմ տեղի հոգեւորականներին, իսկ արիբ հանդիպումներ չեմ հիշում: Ոչ մեկի հետ կապածելի զրույցներ չեմ վարել:

– Ի՞նչ են հայտնաբերել Ձեր իրերի մեջ խուզարկության ժամանակ Բաքվի նավահանգստում:

– Իմ իրերի խուզարկության ժամանակ հայտնաբերել են ոսկե փոնդեր-անգլիական, բորբական եւ ռուսական. ինչպես նաեւ դրամական փոխանցումներ, որոնք ինձ վերադարձրին եւ վերջին իմ մոտից ձերբակալության եւ խուզարկության ժամանակ:

– Որտեղի՞ց եք ձեռք բերել այդ ոսկի փողերը:

– Այդ ոսկի փողերը ես ստացել եմ իմ աշխատավարձից եւ նվերներից:

– Դուք ասում եք: Այդ ոսկի փողերը ստացել եք որպես դարձուցիչ անգլիական հետախուզությունից. որպեսզի լրտեսական աշխատանք կատարեք:

– Հավատացնում եմ, ես ոչ մի կապ անգլիական հետախուզության հետ չեմ ունեցել...:

Հարցաքննության արձանագրության 20 նոյեմբերի 1937 թ.

– Ո՞ւմ կողմից եւ ո՞ր թվին են Ձեզ նշանակել Հայկ. ԽՍՀ Ն.-Բայազետի շրջան եւ ի՞նչ հանձնարարությունով:

– Հայկ. ԽՍՀ Ն.-Բայազետի շրջան ես նշանակվել եմ 1926 թ. սեպտեմբերին հանգուցյալ Խաչատուր Գեւորգ 5-ի կողմից: Ինձ հանձնարարություն էր տրվել վարել այնտեղ կոնկական քարոզ. աշխուժացնել եկեղեցական աշխատանքները. որը եւ կատարվել է իմ կողմից: Այդ շրջանում ես մնացել եմ 13 ամիս: Այդ ժամանակահատվածում եղել եմ բոլոր գյուղերում:

– Ո՞ւմ կարգադրությամբ են Ձեզ ետ կանչել այդ շրջանից եւ ի՞նչ պատճառով:

– Ինձ վրա նյութ էին գրել, որ ես, բացի կոնկական քարոզներից, վարում եմ նաեւ հակախորհրդային գործունեություն: Այդ բանի համար առաջին անգամ Բարձրագույն Հոգեւոր խորհուրդը ինձ դատապարտեց զգուշացրեց. իսկ հետո ես կանչեց Էջմիածին, որտեղ մնացի մինչեւ 1929 թվին: 1929 թ.-ի վերջին Բարձր. Հոգեւոր խորհրդի կողմից նշանակվեցի Կոտայքի շրջանի Գեղարդի վանքի վանահայր, որտեղ մնացել եմ մինչեւ 1933 թ. սեպտեմբեր, այսինքն մինչեւ այդ վանքի փակումը:

Այնուհետեւ մեղադրվում է, որ աղտամբ ազիտակզվարդիականներ է բարձրել վանքում, ինչը նա հերքում է:

ՄԵՂԱԴՐԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻՆ

Տեր-Հովհաննես Վարդանի Հուսյանը «Ռամկավար» կուսակցության նախկին անդամ է: Մինչեւ 1925 թ. եղել է Էջմիածնի եկեղեցու ներկայացուցիչը անգլիական գաղութներում հայ փախստականներ տեղափոխելու խնդիրներով Միջագետքից Հայկական ԽՍՀ...:

1925 թ. Հուսյանը Էջմիածնի Բարձր. Հոգեւոր խորհրդի կողմից նշանակվել է Ն. Բայազետի շրջան, որտեղ նա անցնելով գյուղից գյուղ, կոնկական աշխատանքի հողի տակ ծավալել է աշխույժ հակախորհրդային ազիտացիա գյուղացիների շրջանում, որի համար տեղական իշխանության մարմինների կողմից վտարվել է շրջանից:

Հետագայում, նշանակվելով «Գեղարդ» վանքի վանահայր, չափազանց զգույշ շարունակում էր վարել հակախորհրդային աշխատանք: Կային որոշ տվյալներ, որ նա մասնակցել է 1930 թ. աղտամբական կազմակերպության գործունեությանը եւ վանքում բարձրել քաղաքանդաներ:

Վերջին տարիներ. գտնվելով Էջմիածնի վանքում, Հուսյանը իր քարոզների միջոցով եւ անձնական զրույցներով ասպածաղաքների մեջ վարում էր ազգայնական. հակախորհրդային աշխատանք: Կային որոշ տվյալներ, որ նա մասնակցել է 1930 թ. աղտամբական կազմակերպության գործունեությանը եւ վանքում բարձրել քաղաքանդաներ:

Միեւնույն ժամանակ. Տեր-Հովհաննեսյանը վարում է դիվերսիոն կոլխոզի դեմ քարոզելով, որ գյուղացիները չգրվեն կոլխոզ, քանի որ կոլխոզ մտնող գյուղացիներ տարում են իրենց կրունը:

Նկատի ունենալով հոգեւորականի այդպիսի գործողությունները, գյուղխորհրդի նախագահը նրան բանավոր կարգադրում է ծննդյան օրերին չհնչեցնել եկեղեցու զանգերը: Դրան Տեր-Հովհաննեսյանը դատապարտում է. «Դուք կատարում եք Ձեր կուսակցության հրահանգները, իսկ ես կատարում եմ իմ կուսակցության հոգեւորականության, իմ դեկավարության հրահանգները»:

Տեր-Հովհաննեսյանը շնորհակալ եղավ տեղական իշխանություններին եւ այն ժամանակ, երբ գյուղխորհուրդը առաջարկեց նրան մուծել 83 ռ. 5 կ.: Տեր-Հովհաննեսյանը հրաժարվեց մուծել, պատճառաբանելով, որ ի վիճակի չէ, բացի այդ վիրավորեց գյուղխորհրդի նախագահին, վերջինս անվանելով տղեկ (լակոտ) եւ բարձրաձայն հայտարարեց «Բավական է ձեզ արյուն ծծել»:

Հաված միղոնեի (ազգանունը) եզրակացությունից 11 հունվարի գ. Ղարդաղուլի

Գլխին հավաքած ամբողջ տաճկահայերին խոսում է կրոնի մասին օրինակ բերելով հայ-տաճկական կոտրումը: Նա ասում է, որ «բոլշեւիկները դառել են տաճիկներին բարեկամ եւ այսօր կոչում են մեկը մյուսին ընկերներ մոռանալով այն կոտրածները, որ տաճկական բարբարոս կառավարությունը հասցրեց հայերին. եւ այսօր մոռանալով այդ ամբողջը դառել են մեկը մյուսի հետ եղբայրներ եւ բարեկամներ. մոռանալով մեր սուրբ ավետարանի քարոզը եւ մեր Գրիգոր Լուսավորչու ասածները տաճիկների նկատմամբ. որ տաճիկները դառեր ի վեր եկել են մեզ բռնամիներ. նրանք միշտ հալածել են մեր սուրբ կրոնը քանդել եկեղեցիները եւ սրբատները եւ այսօր մեր երկրում նույնն են կատարում կրոնի նկատմամբ. դառել են սուտ փիլիսոփաներ եւ քարոզում այս կամ այն գյուղացիներին. չմոռանանք Քրիստոսի ասած այն խոսքերը. որ ասել է, որ սուտ մարգարեներ դուրս կգան եւ կմոլորեցնեն գյուղացիությանը»:

Քահանա Տեր-Ասոսը ՆԳԴԿ-ի դատական կոլեգիայի դատական նիստի որոշմամբ դատապարտվել է ազատազրկման 3 տարի ժամկետով:

Հայ եկեղեցականները սատինյան բռնությունների զոհ

Ազգային անվտանգության նախարարության հասարակայնության եւ մամուլի հետ կապերի ծառայության պետ գնդապետ Արմենակ Մանուկյանը այսօր ներկայացնում է երկու գործ 30-ական թվականներին դատապարտված հայ հոգեւորականներին նվիրված շարից. «Անգլիայի լրտես» վարդապետ Հուսյան Տեր Հովհաննես եւ «ազգայնամոլ» քահանա Տեր Ասոս Տեր Հովհաննեսյան:

Քահանա Տեր Ասոս Տեր-Հովհաննեսյան

ՀՀ ԱԱՆ արխիվ. ԿԳԴ գ. հ. 47

Տեր-Ասոս Հովհաննեսի Տեր-Հովհաննեսյան. ծնվ. 1893 թ. Մարդարդաս. ավարտել է գյուղական ուսումնարան. գյուղական քահանա. ծառայել է հին բանակում (Էջմիածնում եւ Մարդարդասում). ամուսնացած է. ունի 2 երեխա. բնակվում է գ. Մարդարդասում.

Դատվում տվյալներ չաս հիշ են. ուստի ստանձնափակվենք մեղադրական եւ Ղարդաղուլու գյուղի միղոնեի 1937 թ. (ստորագրությունը նշված չէ – Ա. Մ.) հունվարի 11-ի եզրակացությունների մեջբերումով, որոնք բաց էությունն հնարավորություն են բերում դատախազությունում կազմել քահանա Տեր-Ասոսի նկատմամբ կատարված բռնության գործողությունների մասին:

ՄԵՂԱԴՐԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐԻՆ

Մեղադրվում է կրոնական եւ ազգայնական դրդռազանդա եւ ագիտացիա, կոլխոզի դեմ դրվոկացիա վարելու, տեղական իշխանությունների ներկայացուցիչին դիմադրելու եւ վիրավորելու համար:

1929 թ. գ. Մարդարդաս ամսական բնակարան էին տեղափոխվել գաղթականներ բարեհայեր: Օգտագործելով նրանց հեռանալությունը, այդ գյուղի քահանա Տեր-Ասոս Հովհաննեսյանը սկսում է նրանց մտկել նպատակ ունենալով ներգրավել կրոնական ծեսերի մեջ: Իր աշխատանքների համար Տեր-Հովհաննեսյանը բարեհայերից հավաքագրում է առավել հեղինակավոր մարդկանց եւ նրանց միջոցով ուժեղացնում կրոնական եւ ազգայնական դրդռազանդան, օգտագործելով «հայ-բարեական կոտրածի» հարցը:

Միեւնույն ժամանակ. Տեր-Հովհաննեսյանը վարում է դիվերսիոն կոլխոզի դեմ քարոզելով, որ գյուղացիները չգրվեն կոլխոզ, քանի որ կոլխոզ մտնող գյուղացիներ տարում են իրենց կրունը:

Նկատի ունենալով հոգեւորականի այդպիսի գործողությունները, գյուղխորհրդի նախագահը նրան բանավոր կարգադրում է ծննդյան օրերին չհնչեցնել եկեղեցու զանգերը: Դրան Տեր-Հովհաննեսյանը դատապարտում է. «Դուք կատարում եք Ձեր կուսակցության հրահանգները, իսկ ես կատարում եմ իմ կուսակցության հոգեւորականության, իմ դեկավարության հրահանգները»:

Տեր-Հովհաննեսյանը շնորհակալ եղավ տեղական իշխանություններին եւ այն ժամանակ, երբ գյուղխորհուրդը առաջարկեց նրան մուծել 83 ռ. 5 կ.: Տեր-Հովհաննեսյանը հրաժարվեց մուծել, պատճառաբանելով, որ ի վիճակի չէ, բացի այդ վիրավորեց գյուղխորհրդի նախագահին, վերջինս անվանելով տղեկ (լակոտ) եւ բարձրաձայն հայտարարեց «Բավական է ձեզ արյուն ծծել»:

Հաված միղոնեի (ազգանունը) եզրակացությունից 11 հունվարի գ. Ղարդաղուլի

Գլխին հավաքած ամբողջ տաճկահայերին խոսում է կրոնի մասին օրինակ բերելով հայ-տաճկական կոտրումը: Նա ասում է, որ «բոլշեւիկները դառել են տաճիկներին բարեկամ եւ այսօր կոչում են մեկը մյուսին ընկերներ մոռանալով այն կոտրածները, որ տաճկական բարբարոս կառավարությունը հասցրեց հայերին. եւ այսօր մոռանալով այդ ամբողջը դառել են մեկը մյուսի հետ եղբայրներ եւ բարեկամներ. մոռանալով մեր սուրբ ավետարանի քարոզը եւ մեր Գրիգոր Լուսավորչու ասածները տաճիկների նկատմամբ. որ տաճիկները դառեր ի վեր եկել են մեզ բռնամիներ. նրանք միշտ հալածել են մեր սուրբ կրոնը քանդել եկեղեցիները եւ սրբատները եւ այսօր մեր երկրում նույնն են կատարում կրոնի նկատմամբ. դառել են սուտ փիլիսոփաներ եւ քարոզում այս կամ այն գյուղացիներին. չմոռանանք Քրիստոսի ասած այն խոսքերը. որ ասել է, որ սուտ մարգարեներ դուրս կգան եւ կմոլորեցնեն գյուղացիությանը»:

Քահանա Տեր-Ասոսը ՆԳԴԿ-ի դատական կոլեգիայի դատական նիստի որոշմամբ դատապարտվել է ազատազրկման 3 տարի ժամկետով:

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Աշխարհի զարգացման ընթացքը նոր չափանիշերով

Երեւանի պետհամալսարանի ավագ գիտաշխատող. կենսաբանական գիտությունների թեկնածու. ՀՀ բնության եւ շրջակա միջավայրի պաշտպանության նախկին նախարար Կարինե Դանիելյանը օրերս անհատական հրավերով մասնակցել է Վիեննայում բնապահպանական խնդիրներին նվիրված 9-րդ միջազգային կոնգրեսի աշխատանքներին. Ահա թե ինչ է պատմել այդ առթիվ նա մեր թղթակցին:

Բնապահպանական հիմնախնդիրներին նվիրված Վիեննայի միջազգային կոնգրեսներն անց են կացվում 1987 թվականից ի վեր, բնապահպանական տեխնիկա եւ տեխնոլոգիա մշակող ու արտադրող ավստրիական խոշոր գուլն UTEC-ABSORGA ֆիրմայի կողմից, որոնք ուղեկցվում են համաբերությունական տոնավաճառներով՝ այդ բնագավառի վերջին նվաճումները ցույց տալու համար: Այս անգամ զուգահեռաբար անցկացվեցին նաեւ «Եվրոպայի շրջակա միջավայրը», «Ջրային ռեսուրսների օգտագործումը Եվրոպայում», «Բնապահպանական մենեջմենթ», «Էներգիայի արդյունավետ օգտագործումը» թեմաներով կոնֆերանսներ եւ «Սիմպոզիում, նվիրված աղտագային» (ընդհանուր առմամբ ներկայվել է 20 թեմա): Զեկուցողները հայտնի խոշորագույն մասնագետներ էին, որոնցից երեքը՝ «Հոմեական ակումբի» անդամներ (այսպես է կոչվում համաշխարհային հռչակ վայելող 100 ականավոր գիտնականների միավորող ընկերակցությունը): Մասնակիցների մեջ էին նաեւ Համաշխարհային բանկի, ՄԱԿ-ի Տոկիոյի համալսարանի եւ «Գրինփիս» միջազգային կազմակերպության ներկայացուցիչները:

«Կրթություն» սեկցիայում քննարկվեց աշխարհի համալսարաններում բնապահպանական դասընթացների կազմակերպման հարցը, ընդգծվեց «բնապահպանացված աշխարհայացքի» մշակման, «կայուն զարգացման» կոնցեպցիային նվիրված դասընթացի դասավանդման նպատակահարմարության խնդիրը: Այս վերջինին հայ հասարակությունը եւ նույնիսկ քաղաքական լայն շրջանակները բավականաչափ ծանոթ չեն, մինչդեռ «կայուն զարգացումը» արդեն միջազգայնորեն ընդունված մի սկզբունք է, որը ներառում է հասարակության զարգացման այնպիսի չափանիշեր, ինչպիսիք են բնապահպանական անվտանգությունը եւ բնական ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործումը, սոցիալական արդարությունն ու ժողովրդավարությունը: Երեւանի պետական համալսարանում արդեն երկրորդ տարին կարդացվում է այդպիսի դասընթաց: Այդ առումով մեր համալսարանը փաստորեն առաջիններից է:

«Բնապահպանական մենեջմենթ» կոնֆերանսում քննարկվեցին տարբեր երկրներում ընդունված բնապահպանական կառավարման համակարգերը, գոյություն ունեցող եւ մշակվող իրավական դաշտը, ինչպես նաեւ՝ բնապահպանական վերահսկողության ֆինանսատնտեսական մեխանիզմները: Առավել օպտիմալ է ճանաչվել այն տարբերակը, երբ շրջակա միջավայրի պաշտպանության նախարարությունը (կամ կոմիտեն) իրենով չի փոխարինում այլ նախարարությունների, այլ ունենում է համակողմանի վերահսկողության առավել արդյունավետ համակարգ: Այս առումով Հայաստանում բնապահպանական մենեջմենթի իրավա տնտեսական լիարժեք համակարգ ձեւավորելու համար դեռ շատ բան պետք է անել: «Ես այդ տարբերությունը կարող եմ գնահատել, ցավով ընդգծեց տիկին Դանիելյանը, որովհետեւ իբրեւ նախկին նախարար աշխատել եմ՝ ունենալով վերահսկողության սոսկ նվազագույն իրավունքներ: Դրանց հասատման յուրաքանչյուր քայլ հանդիպում էր դիմադրության, ինչը միանգամայն բնական էր հարցի համակողմանի դրվածքի բացակայության պայմաններում»:

Առավել ներկայացուցչական էր «Ատոմային նվիրված սիմպոզիումը»: Այստեղ իրենց հաստատուն են գտել աշխարհահռչակ գիտնականներ Ջ. Ֆորեսթերի «Համաշխարհային դինամիկա» (1971) եւ Դ. Մեդոուզի «Աճի սահմանները» (1972) աշխատություններում առաջ քաշված տեսակետներն ու եզրակացությունները: Սիմպոզիումն արձանագրեց, որ «աշխարհը զարգանում է որոշ Մեդոուզի նախատեսած տարբերակներից վաղագույնով՝ բնակչության անվերահսկելի աճ, համաշխարհային ռեսուրսների սղաքում՝ կենսոլորտի շարունակ աճող աղտոտվածություն եւ հավասարակշռության խախտում»: Այդ տարբերակը կանխագուշակում է երկրագնդի բնակչության կտրուկ նվազում գալիք հազարամյակի առաջին տասնամյակներին, որոնք հետեւանք բնության հակազդեցության: Ի դեպ, պրոֆ. Մեդոուզի նոր գիրքը, որը վերնագրված է «Աճի սահմաններից դուրս», արձանագրում է աշխարհի իրավիճակը 1993-1994 թթ. տվյալներով եւ պարունակում է եզրակացություն, որ մեր մոլորակը, ելնելով մարդկության տեխնոլոգիական զարգացածության ներկա աստիճանից, չի կարող լիարժեք պահել կամ կերակրել 4-5 միլիարդից ավելի բնակչություն, մինչդեռ այն 2020 թվականին կհասնի 8 միլիարդի: Այս պայմաններում, ըստ սիմպոզիումի մասնակիցների 60 տոկոսի կարծիքի, երբ շարունակվում է մոլորակի քաղաքային ու անվերահսկելի զարգացումը, անխուսափելիորեն ուժի մեջ պետք է մտնեն բնական ընտրության մեխանիզմները եւ մարդկությունը կրելու է նշանակալի կորուստներ: Դրանից ելնելով, «Հոմեական ակումբի» անդամներ, պրոֆ. է. ֆոն Վայցզեկերը եւ Վ. վան Դիրենը իրենց զեկուցումներում ընդգծեցին «կայուն զարգացման» ճանապարհի նկատմամբ այլընտրանքի բացակայությունը: Վերջինս դեռի կայուն զարգացում տանող ուղին ներկայացրեց իբրեւ հետեւյալ քայլերից բաղկացած մի սանդուղք. ռեսուրսախնայողության եւ բնապահպանական այլ դրույթների անհրաժեշտության գիտակցում, «էկոսոցիալ արդյունքի» գաղափարախոսության, այսինքն՝ բնապահպանական, տնտեսական եւ սոցիալական գործոնները մեկ միասնական համակարգում հաշվի առնելու անհրաժեշտությունն ընդունող գաղափարախոսության առաջացում, կայուն տնտեսական բարեկեցության ինդեքսի մշակում եւ դրանով ազգային համախառն արդյունքի ցուցանիշի փոխարինում, անցում տնտեսավարման նոր ձեւերի եւ այլն:

Ազգային համախառն արդյունքն այլեւս չի դիտվում որպես երկրի զարգացածության չափանիշ արտահայտող ցուցանիշ: Ավելին, ասում են, որ դրա բացարձակացումն է մարդկությանը հասցրել ներկա աղետալի վիճակին: Այժմ արդեն 8 երկրներ՝ ԱՄՆ, Անգլիան, Գերմանիան, Ավստրիան, Դանիան, Նիդեռլանդները, Շվեդիան եւ Ճապոնիան անցել են տնտեսական զարգացման հաշվարկման նոր համակարգի, ուր Ազգային համախառն արդյունքի փոխարեն չափանիշ է ընդունվում մի ինդեքս, որը դուրս է բերվում՝ ելնելով բնապահպանական գերակայություններից, սոցիալական ոլորտից:

ՍԱԿն իր հերթին մշակում է երկրների զարգացածության աստիճանը չափելու համանման մի այլ համակարգ, փորձում է դուրս բերել այսպես կոչված Մարդկային զարգացման ինդեքսը: Ըստ վերջինի, հաշվի են առնվում նաեւ մարդու կյանքի միջին տեւողությունը, գրաճանաչությունը եւ այլն: Այս տեսակետից, Հայաստանը ԽՍՀՄ փլուզման պահին աշխարհում գրավել է 51, 1992 թ՝ 91-րդ տեղերը, այժմ, ոչ լրիվ տվյալներով, իջել է 100-ից դուրս:

Վերադառնալով «կայուն զարգացման» հիմնախնդրին, կրկին վկայակոչենք տիկին Դանիելյանին: Նա նշեց, թե համաշխարհային մասշտաբով այն քանի մեծ նշանակություն է տրվում դրան, որ գրեթե ամենուրեք ստեղծվել կամ ստեղծման ընթացքի մեջ են «Կայուն զարգացման գիտահետազոտական ինստիտուտները», իշխանության կառույցներում ձեւավորվում են այդ ոլորտի կոմիտեներ կամ խորհուրդներ: Այժմ ընդհանուր ստանդարտներ չեն մշակված, եւ երկրները իրենց որոնումները փորձարկում են՝ ելնելով սեփական առանձնահատկություններից: Վիեննայի միջազգային կոնֆերանսում հավանությամբ է ընդունվել այն հայտարարությունը, որ Հայաստանը հանդիսանում է 9-րդ երկիր, որի մասնագետները գիտակցել են նման վերակողմնորոշման անհրաժեշտությունը եւ ընտրել հետազոտությունների ուղղությունները: Այդ ճանապարհը նույնպես ընդունելի է համարվել, եւ առաջարկվել է տիկին Դանիելյանին՝ աշխատանքների ավարտից հետո արդյունքներն ուղարկել «Հոմեական ակումբին»:

ԱՌԵՓԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

ՈՒՇԱԿԱՆ ՄԱՍՈՒ

Հեյդար Ալիեւը Բորիս Ելցինին երկար է սպասում...

Հեյդար Ալիեւիչ, որքան հայտնի է, մինչեւ հիմա չի եղել ոչ Ռուսաստանի նախագահի այցը Բաքու, ոչ էլ ձեր դաշտոնական այցը Մոսկվա: Ինչո՞ւ:

– Մեր երկրների բավական հաճախ են տեղի ունենում: Մենք հանդիպում ենք ԱՊՀ-ի նիստերում, որոնք նախկինում շատ հաճախ տեղի էին ունենում Մոսկվայում: Անցյալ տարվա նոյեմբերին, երբ նշվում էր մեր մեծ բանաստեղծ Ֆիզուլու 500-ամյակը, մասնակցեցի Մոսկվա: Նախօրյակին կայացավ Ելցինի հետ, եւ դայմանավորվեցինք հանդիպել: Նոյեմբերի 17-ին Աստանայում մենք ճնշարկեցինք երկկողմանի հարաբերությունների շատ կարեւոր հարցեր, մասնավորապես, հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման եւ դարաբաղյան խնդրի լուծման հարցը: Դրանից հետո Ռուսաստանի նախագահին հանդիպել եմ Բուդապեշտում, ինչպես նաեւ Մինսկում ԱՊՀ-ի նիստում: Այս տարվա մայիսի 9-ին ես մասնակցեցի Հաղթանակի 50-ամյակի տոնակատարություններին:

Ռուսաստանի նախագահն ինչո՞ւ չի մասնակցում Ադրբեջան: Ես նրան հրավիրել եմ մի քանի անգամ, իսկ նա ամեն անգամ ասել է, որ երբ դաշտերազմը դադարեցնենք, այդ ժամանակ էլ կմասնակցի: Չէ՞ որ Մոսկվայում այսպիսի մոտեցում կա. եթե մասնակցել ես Կովկասի մի հանրապետության, անհրաժեշտ է դաշտարար կերպով այցելել նաեւ մյուսը: Մեկը մյուսին կաղում են: Հավասարեն գործում են նախկին ավանդույթները: Կարծում եմ, որ կարելի է Ռուսաստանի նախագահին հասկանալ: Այժմ գործում է կրակի դադարեցման ռեժիմը, մարտական գործողություններ չկան: Սակայն ունենք մեկ միլիոն փախստականներ, բոլորն էլ ապրում են դժվարին դայմաններում, հուսով են, որ Ռուսաստանը եւ նրա նախագահը կօգնեն լուծել այդ խնդիրը:

– Կարծում եմ, որ դետական այցը, այնուամենայնիվ, լավ փոխհարաբերությունների ավելորդ վկայություն չէ, երբ դրանք իրոք կան:

Մենք մեր միջոցներով, որքա՞ն կարող է երկարել «ոչ դատերազմ, ոչ խաղաղություն» գործընթացը:

– Այն երկարաձգվել չի կարող: Մենք 17 ամիս է նման իրավիճակում ենք: Ենթադրվում էր, որ մի քանի ամսվա ընթացքում կհասնենք ավելի ամուր խաղաղության համաձայնության: Սակայն դա չստացվեց հայկական կողմի ոչ կառուցողական դիրքորոշման դատճառով: Այդ դատճառով էլ հոսանք ունեցավ «ոչ դատերազմ, ոչ խաղաղություն» գործընթացը:

– Դա նշանակում է, որ Ռուսաստանի հետ փոխհարաբերությունների խնդիրը:

– Ոչ: մենք հիմնականում զբաղվում էինք այն հարցերի ճնշարկումով, որոնց մասին նշեցի:

– Ներկայումս բոլորին հետաքրքրում է Ադրբեջանի ներքաղաքական իրավիճակը: Մեստաղես հաղորդումներ են լինում ձեր նկատմամբ տեղի ունեցած մահափորձի մասին: Ինչո՞վ եք բացատրում ձեր ընդդիմադիրների համառությունը հասնել իրենց նպատակին:

– Մեր հիմնական աղետը ընդդիմությունը չէ, այլ կազմակերդված հանցագործությունը: Ինձ Մոսկվա տեղափոխեցին 1982-ին, վերադարձա 1993-ի հունիսին: Այդ 10 տարվա այստեղ իշխանությունը փոխվել էր 6 անգամ: Քանի որ մինչեւ իմ վերադասնալը հեղաշրջումներ մեկ անգամ չէ, որ հաջողվում էին, նրանք համոզված էին, որ այսուհետեւ ես կարող են անդատիժ հանդես գալ հանրապետության իշխանությունների դեմ: Սակայն հենց առաջին անհաջողությունը հանգեցրեց այն մտքին, որ ժամանակն է անցնել ահաբեկչության, որ «սկզբից դետք է հեռացնել Ալիեւին»:

– Ռուսաստանում կա՞ն դաշտոնական կառուցվածքներ, որոնք սատարում են Մուրալիբովին:

– Ադրբեջանում այդդիսի չկան: Անշուշտ, կան մարդիկ, որոնք կապ են դահդանում նրա հետ, նրանից տեղեկատվություն են ստանում, սակայն նրանք ընդունել են միայն ահաբեկչությունը: Ինչ վերաբերում է Ռուսաստանին, ադա Մուրալիբովի նկատմամբ հետաքրքրությունը ինձ բավականին անհանգիստ է դարձնում: Ռուսաստանում ի՞նչ հույս կարելի է դնել այն մարդկանց վրա, որոնք ոչնչի չկարողացան հասնել Ադրբեջանում:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Չեռնոբիլ. Սակարկությունը շարունակվում է

Ինչպես երեկ հայտնել էր «Ազգը», Չեռնոբիլի ատոմակայանի փակման եւ դրա հետ կապված ծախսերի փոխհատուցման կապակցությամբ Կիեւում բանակցություններ էին ընթանում Ուկրաինայի եւ «Մեծ յոթնյակի» դատվիրակությունների միջեւ: Երկօրյա բանակցությունները տեղի են ունեցել Կանադայի դեսդանության տեսնում, փակ դռների հետեւում, խիստ գաղտնի: Ուկրաինական դատվիրակությունը ղեկավարում էր Ուկրաինայի շրջակա միջավայրի դահդանության եւ միջուկային անվտանգության նախարար Յուրի Կոստենկոն, իսկ «Յոթնյակինը»՝ Կանադայի արտգործնախարարության միջուկային անվտանգության ատխատանքային խմբի նախագահ Ալեն Կալեմը: Բանակցություններից հետո դատշտոնական մեկնաբանություններ չեն եղել: Բանակցությունները վարել են փորձագետների խմբեր, որոնք որեւիցե փաստաթուղթ ստորագրելու իրավունք չեն ունեցել: Սդասվում է, որ այս ամսվա վերջում Կիեւ կժամանի Կանադայի շրջակա միջավայրի դահդանման նախարար Շեյլա Քոքսը, որդեսզի «Մեծ յոթնյակի» անունից ստորագրի փորձագետների կողմից նախադատրաստված փաստաթուղթը: Հայտնի է դարձել, որ Ուկրաինան համաձայնել է դահանջվող գումարը 4,4 մլրդ դոլլարից իջեցնել մինչեւ 3,2 միլիարդի: Ուկրաինան մասնավորապես հրաժարվել է Սլավուտիչ քաղաքում շոգեգազային կայան կառուցելու գաղափարից: Այդ կայանը դետք է կոմդենսացներ էլեկտրաէներգիայի կորուստները Չեռնոբիլի ԱԷԿ-ի փակումից հետո: Արեւմտյան երկրները համաձայնել են 2 միլիարդ դոլլար տրամադրել, որից կես միլիարդը անհատույց, իսկ 1,5 միլիարդը՝ վարկերի տեսքով: Մնացած գումարները «Մեծ յոթնյակի» ներկայացուցիչների կարծիքով, Ուկրաինան ինքը դետք է հայթայթի: Սակայն Ուկրաինան ըստ երեւույթին չի համաձայնել փոխհատուցման չափի հետ եւ դնդում է, որ իրեն տրամադրվի 3 մլրդ 200 մլն դոլլար: Այնդես որ, սակարկությունները շարունակվելու են: Չեռնոբիլի ԱԷԿ-ի լրատվության բաժնի դետ Վալերի Իդեսոնը հինգշաբթի օրն ասել է. «Մենք համարում ենք, որ եթե Չեռնոբիլի ատոմակայանը խանգարում է Արեւմուտին, իսկ Ուկրաինային անհրաժեշտ է նրա արտադրած էլեկտրաէներգիան, ադա Արեւմուտը դետք է ֆինանսավորի ատոմակայանի փակումը եւ փոխհատուցի Ուկրաինային այդ քանի անհրաժեշտ էլեկտրաէներգիայի կորուստը»:

Հայտնի է դարձել նաեւ, որ Միացյալ Նահանգները ավելացրել է Ուկրաինային տվող ֆինանսական օգնությունը՝ հասցնելով այն տարեկան 900 միլիոն դոլլարի: Այսդիսով, Ուկրաինան ԱՄՆ-ից օգնություն ստացող երկրների մեջ զբաղեցնելու է չորրորդ տեղը՝ Իսրայելից, Եգիդտոսից եւ Ռուսաստանից հետո: Իսկ ինչո՞վ է դայմանավորված արեւմտյան երկրների դատրաստակամությունը՝ տրամադրել Ուկրաինային այդդիսի մեծ գումարներ: ԱՄՆ-ի Կանգրեսի համալսարանի տնտեսագիտության դոկտոր Լեսլի Դիմեսի կարծիքով, Արեւմուտը հետաքրքրվում է 4 նդատակ.

1. Հումանիտար, որովհետեւ նոր միջուկային դայթյունի դեդքում ոչ միայն Ուկրաինայի, այլեւ Եվրոդայի ժողովուրդները սարսափելի ողբերգություն կդատրեն:

2. Բնադահդանական, որդեսզի միջուկային թափոններով եւ արտանետումներով չաղտոտվի շրջակա միջավայրը:

3. Տնտեսական, որովհետեւ Ուկրաինայի առողջ եւ անկախ տնտեսությունը շահավետ է ամբողջ տարածաշրջանի համար:

4. Քաղաքական, որովհետեւ Արեւմուտը շահագրգռված է, որդեսզի Ուկրաինան ամրադնդվի որդես անկախ դետություն, աջեւս կախված չլինի Ռուսաստանի էներգետիկ դաշտերից եւ չհետեւի Բելոռուսիայի օրինակին, այսինքն՝ չդնա Ռուսաստանի հետ միացման ուղիով: Արեւմուտում լավ հայտնի են Ռուսաստանի որոշ քաղաքական գործիչների կարծրատիպերն ու Արեւմուտը, բնականաբար, մտահոգվ[illegible]

ԳԵՐՄԱՆ ԷՔՈՆ.-ՏԵՂ[illegible]

TRT

Ս. Դեմիրել. «Թուրքիայի եւ ԱՄՆ-ի հարաբերությունները ընդլայնվում են»

2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, TRT: Թուրքիայի Հանրապետության ստեղծման 72 ամյակի կապակցությամբ ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնից ստացված շնորհավորական հեռագրին ի դատասխան նախագահ Ս. Դեմիրելը ուղարկեց շնորհակալական հեռագիր, ուր մասնավորապես ասվում է. «Մենք գոհանակությամբ ենք ընդունում եվրամիությանը եւ Եվրոդայի մաքսային ընդհանուր միությանը անդամագրվելու, ահաբեկչության դեմ մղվող դայքարի, Կասպիականի նավթը մեր երկրի տարածով միջազգային շուկա դուրս բերելու եւ մի շարք կենսական նշանակություն ունեցող այլ հարցերում ԱՄՆ-ի կողմից Թուրքիայի նկատմամբ ցուցաբերված բուռն աջակցությունն ու անշահախնդիր օգնությունը: Ես ուրախությամբ կարող եմ նշել, որ Թուրքիայի եւ ԱՄՆ-ի հարաբերությունները գնալով ընդլայնվում են, մի հանգամանք, որի կարեւորությունը դժվար է գերագնահատել»:

Իսմեթ Սեզգին. «Թուրքիան Եվրոդայի անբաժանելի մասն է»

2 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, TRT: Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահ Իսմեթ Սեզգինն ընդունեց Անկարայում գտնվող գերմանա-թուրքական մշակութային ընկերության դատվիրակությանը՝ այդ ընկերության նախագահ Հանս Ստերկանի գլխավորությամբ: Զրույցի ընթացքում Սեզգինը նշեց Միջին Ասիայի եւ Կովկասի նորանկախ երկրների համար Թուրքիայի՝ որդես տնտեսական մոդելի կարեւորությունը: Ադա Սեզգինը ասաց. «Թուրքիան Եվրոդայի անբաժանելի մասն է, եւ Արեւմուտին այդ իրողությունը դետք է լիովին ընդունի»:

Եվրոդայում զանգվածային բնույթ են կրում ահաբեկչությունները թուրքերի դեմ

Ինչպես նշում է թուրքական հեռուստատեսությունը, Փարիզում ավարտվեց ՌԿԿ-ի ահաբեկչական կազմակերդության այն 5 անդամների դատավարությունը, որոնք 1993 թ. զինված հարձակում էին գործել Մարսելի թուրքական հյուրդատոսարանի վրա: Դատարանը ահաբեկիչներից յուրաքանչյուրին դատապարտեց 1,5 տարվա բանտարկության: Հեռուստատեսությունը ցավով նշում է, որ հետայսդես հարձակումից հետո Եվրոդայի մի շարք քաղաքներում թուրքական հյուրդատոսարանների, ճամփորդական գրասենյակների եւ այլ հիմնարկների նկատմամբ իրագործված ահաբեկչական գործողությունները զանգվածային բնույթ են կրել:

Նավթին նվիրված կոնֆերանս Անկարայում

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն, Անկարայում աշխատանքն սկսեց «Նավթը եւ նրա հիմնահարցերը» թեմայով առաջին գործնական կոնֆերանսը, ուր բացման խոսքով հանդես եկավ դեսնախարար Նեջմեթդին Ջնվիերին: Ջնվիերին, անդրադառնալով Կասպիականի նավթը նորանկախ երկրների տարածքով Սեւ ծով հասցնելու հարցին, նշեց, որ «այդ տարբերակի իրականացման հեռեւանքով հիշյալ երկրներ կրկին Ռուսաստանից կախվածության մեջ կընկնեն»: Էներգետիկայի եւ բնական դաշտարների նախարար Շինասի Ալբրները իր ելույթում ասաց. «Կասպիականի նավթի դաշտարներից տարեկան շուրջ 45 միլիոն տոննան նեղուցներով Միջերկրական ծով տեղափոխելը Թուրքիայի համար անընդունելի կլիներ: Հաշվի առնելով այս հանգամանքը, Թուրքիան առաջարկեց ամենաճիշտ Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի տարբերակը, մի հանգամանք, որը շահագրգիռ երկրների կողմից դրականորեն ընդունվեց»:

Մայր հայրենիք կուսակցության նախագահ Մեսուդ Յըլմազը, անդրադառնալով Բաքու-Ջեյհան նավթամուղի խնդրին, ընդգծեց Թուրքիայի համար այդ նախագծի իրականացման ռազմավարական նշանակությունը:

Ա.Ջ.

Իռլանդիան որդես Իրանի ադրանքների շուկա

Իրանի խորհրդարանի նախագահ Նարեդ Նուրին, որ դաշտոնական այցով գտնվում էր Իռլանդիայում, հոկտեմբերի 2-ին Դուբլինում հանդիդեց այդ երկրի նախագահ Մերի Ռոբինզոնի հետ: Հանդիդման ընթացքում քննարկվեցին միջխորհրդարանական կապերի ընդլայնման ու մշակութային համագործակցությանն առնչվող հարցեր: Նույն օրը Նարեդ Նուրին հանդիդեց նաեւ Իռլանդիայի վարչադետ Ջոն Դրոֆերի հետ: Կողմերը ընդգծեցին երկու երկրների առեւտրական հարաբերությունների զարգացման անհրաժեշտությունը: Հանդիդման ընթացքում շոշափվեցին հատկապես արդյունաբերության եւ առեւտրի բնագավառներում համագործակցության հարցեր: Ըստ Իռլանդիայի վարչադետի, ինքը ցանկանում կրկնի Իռլանդիան Իրանի արտադրանքների համար համադատասխան շուկա դարձնելու համար: Կողմերը քննարկեցին նաեւ Եվրոդայում եւ Բալկաններում տիրող իրավիճակին վերաբերող հարցեր:

Ս. Գ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հարազատ ռուսական ֆիլմերը կլցնե՞ն «Հայֆիլմի» վակուումը

«Սա իսկական նվեր էր», ասում է հայ հանդիսատեսը

Ինչպես տեղեկացրել ենք, Կինոյի տան բազմաժառդ դահլիճում հոկտեմբերի 29-ից նոյեմբերի 2-ն անցկացվեցին ռուսական կինոյի օրեր: Կինոյի 100-ամյակի շրջանակներում կազմակերպված այս միջոցառումն իրականացել էր Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միությունը (ՀԿՄ), ռուս-եվրոպական կինոասոցիացիայի եւ «Պարադիզ» ֆիրմայի (Երեւան-Մոսկվա) նախաձեռնությամբ: ՀԿՄ-ի նախագահ Սերգեյ Իսայելյանը հարմար չգտավ փառատոնը հովանավորած նախարարությունների անունները նշել: Ֆինանսական կողմի մասին ռուս-եվրոպական կինոասոցիացիայի տնօրեն Գեւորգ Ներսիսյանն ասաց, թե ծախսված գումարները «պատկառելի են»: Պարոն Իսայելյանի ասելով, ծախսերի մեծ մասը հոգացել է միությունը: Ցուցադրված բոլոր 7 ֆիլմերի («Ազգային որսի առանձնահատկություններ», ռեժ. Ա. Ռոգոժկին. «Շիոլի-միոլի». Վ. Մենշով. «Կոշկավոր կատուն». Հ. Բարդին. «Այդ կինը պատուհանին». Լ. Էյդլին. «Գեղջկուհի օրիորդը». Ա. Սախարով. «Երկաթյա վարագույր». Ս. Կուլիշ. «Առաջին սեր». Ռ. Բալայան. «Մարդասպանը». Բ. Հայրապետյան) մուտքն ազատ է եղել: «Առաջարկ եղավ նաեւ տոմսեր վաճառել, բայց հրաժարվեցինք, ուզեցինք հանդիսատեսին իսկական նվեր անել», ասաց պարոն Իսայելյանը: Վիբորգյան փառատոնի արձագանքը լսելի եղավ Երեւանի Կինոյի տան եւ «Մոսկվա» կինոթատրոնի դահլիճներում. Երեւանյան ասունի հրաշալի գույների մեջ ռեժիսորական, դերասանական անունների վառվռունությամբ, տարբեր մեծ ու փոքր փառատոնների մեջ ճզգտեց իր տեղը. փառատոնը հավակնում է ամենամյա դառնալ:

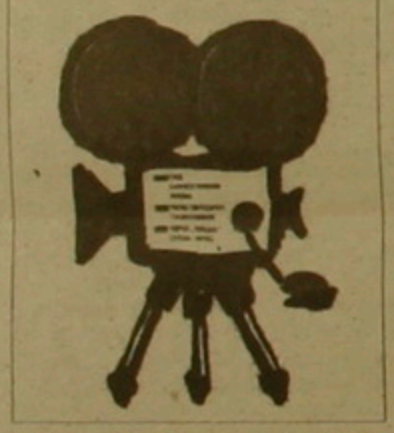

դասվիրակության ճանաչված ասնոններին հանդիպել ոչ միայն կինոէկրանից, այլեւ ենթադրելի ատելիքի սեղանի շուրջ: Այն, որ Կինոյի տան մեծ դահլիճում կանգնած հանդիսատեսների թիվը ավելի էր փոքր դահլիճում էլ ցուցադրում անել, վիրավորում է հայ հանդիսատեսի ռուսական կինոյի հանդեպ չնվազող բնական հետաքրքրության մասին: «Ռուս մշակույթի հանդեպ հարգանքը զգացվում էր նաեւ հանդիսատեսի ծափերից, որ ուղղված էին բեմից հնչող ռուսերեն խոսքին»: Սերգեյ Իսայելյանի հայտնած այս կարծիքը, կարծում ենք ոչ միայն մեզ, հանդիսատեսներից շատերին էլ զարմանալի կթվա, բայց չհերքելով նրանից շարունակենք, որ Կինոտանը կազմակերպված մնացած հանդիպումներին երեւանցի հանդիսատեսն ավելի դժվար է արձագանքել, եւ կասարվածը սպասվածից վեր էր: «Դահլիճը լիքը չէր եղել ֆրանսիական, իտալական ֆիլմերի փառատոնների ժամանակ: Ինչպես տեղ մտավախություն կար, թե առաջին երկու օրից հանդիսատեսը լավ չի հաճախի, բայց արդյունքը սպասումները գերազանցեց: Ռոման Բալայանն էլ զարմացած էր»: Սերգեյ Իսայելյանի ասելով, նման միջոցառում կազմակերպելու նախաձեռնությունը ծնվել է դեռեւս հուլիսին, մոսկովյան 19-րդ կինոփառատոնում: 78-ի համամիութենական կինոփառատոնից հետո, կինոգործիչների այդպիսի մեծ դասվիրակություն չէր այցելել Հայաստան, եւ սա փայլուն առիթ էր հայ եւ ռուս կինեմատոգրաֆիստների սառեցված կապերը վերականգնելու: Ռուսական ֆիլմերով դասավարակված հայ հանդիսատեսը կինոինֆորմացիայի տվյալ դժվար ցուցադրված 7 ֆիլմով կարողանա հագեցնել, բայց Գեւորգ Ներսիսյանովը, Դավիթ Օյստրախն անընդհատ հիշեցնում էին այդ մասին: Ռուս-եվրոպական ասոցիացիայի տնօրենի անելով, հայտագրում նշված Գեորգի Դանելիայի «Գի՞ր, թե դո՞ւս» ֆիլմը Երեւան բերելուն ինքը հենց սկզբից դեմ է եղել, բայց ֆիլմ բերուրելով: Բացի այդ, ֆիլմն այստեղ ցուցադրելուն խոչընդոտել է նաեւ ֆիլմի տերերի կողմից դասլյանովը.

ԱԶԳ

Մարզական

ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐ

Ֆուտբոլի տրանսֆերային համակարգը վտանգված

Եվրոպայի ֆուտբոլի ազգային 49 ասոցիացիաների նախագահների բաց նամակը

Երեկ, ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիան մամուլի ասուլիսի հրավիրեց մարզական լրագրողներին: Հարցն ավելի քան մտահոգող է: Տրանսֆերային համակարգը (ֆուտբոլիստների տեղափոխություններ եւ դրանց հետ կապված փոխհատուցումներ) վտանգված է: Խնդիրը ծագել է բելգիացի ֆուտբոլիստ Բոսմանի տրանսֆերի ձախողումից: Նա ուզում էր «Ստանդարդ» թիմից տեղափոխվել Ֆրանսիայի «Դանֆր» թիմ: «Ստանդարդի» հետ պայմանագրի վերջանալուն դեռ 2 ամիս կար: Բելգիական թիմը մեծ գումարներ էր պահանջում Բոսմանի տեղափոխության համար, իսկ ֆրանսիական կողմը չէր համաձայնում: Երկու ակումբների միջեւ ծագած վեճի պատճառով Բոսմանի տեղափոխությունը ձախողվել է եւ վերջինս դիմել է դատարան:

Պարզաբանումներով հանդես եկավ ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Պավել Խաչատրյանը:

«Դիմելով դատարան, Բոսմանն առաջնորդվել է եվրոպական օրենքների մի շարք փաստարկներով: Հասկանալի նա բողոքում էր այն բանի համար, որ տրանսֆերային համակարգը հակադրվում է եվրոպական կանոններին աշխատողների ազատ տեղաշարժի եւ ազնիվ մրցակցության հարցում: Նա բողոքում էր նաեւ «3+2» կանոնի համար: Ըստ վերջինիս, ՈՒԵՖԱ-ն ցանկացած ոլորտային թիմի այլ երկրներից թույլատրում է յուրաքանչյուր խաղի հայտավորել 5 խաղացողի, որոնցից 3-ը կարող են մասնակցել խաղին, իսկ երկուսը նստել պահեստայինի նստարանին: Այս վիճելի հարցերը ներկայացվել էին Եվրահանձնաժողովի արդարադատության դատարան, որը լսվեց Լյուքսեմբուրգի դատարանում: Իր դատավճռի մեջ առաջին անգամ Եվրահանձնաժողովի դատարանը նստեց 13 դատավորների իր ամբողջ կազմով: Բոսմանի գործն, իրոք, առաջնակարգ գործ է դարձել ոչ միայն հանձնաժողովի բոլոր անդամների, այլեւ քաղաքական եւ մարդկային առարկելների համար: Այն մեծ նշանակություն ունի նաեւ ՈՒԵՖԱ-ի անդամ բոլոր ազգային ասոցիացիաների համար:

Համաձայն ՖԻՖԱ-ի եւ ՈՒԵՖԱ-ի կանոնների, տրանսֆերի գումարի վճարաարության հետ կապված յուրաքանչյուր անհամաձայնություն չի կարող վնաս հասցնել խաղացողի մարզական գործունեությանը: Դա արդեք չպետք է հանդիսանա խաղացողի մի թիմից մյուսը տեղափոխվելու»:

Բոսմանի գործում ՈՒԵՖԱ-ն ներկայացվել է որպես համամասնակից: Հարցն ավելի քան լուրջ է, քանի որ Եվրահանձնաժողովի դատարանի գլխավոր դատախազը առաջարկություն է արել վերացնել տրանսֆերային համակարգը: Մտահոգված դրությունը հետեւանքներով, Եվրոպայի ազգային 49 ասոցիացիաների նախագահներ դիմել են բաց նամակով, որում գրվում է.

«Մենք Եվրոպայի ֆուտբոլի ազգային 49 ասոցիացիաների նախագահներս ստիպված ենք գրել այս բաց նամակը Բոսմանի գործի առթիվ Եվրոպական հանձնաժողովի դատարանի գլխավոր դատախազ Կարլ Օսսո Լենցի եզրակացության հրապարակումից հետո: Ի հայտ եկած բազմաթիվ ոչ ճիշտ մեկնաբանությունների հետեւանքով: Մենք նաեւ լրջորեն մտահոգված ենք առաջարկություններով, որոնք ուղղված են տրանսֆերային համակարգի եւ խաղացողներին վերաբերող այն դրույթների վերացմանը, որոնք 3+2 օրենքի դատճառով իրավունք չունեն հանդես գալ տվյալ ակումբից:

Մենք կարծում ենք, որ Եվրոպական երկրների բնակիչները եւ իշխանությունները ոչ լրիվ լավ են դատկերացնում այդ առաջարկությունների հետեւանքների ամբողջ լրջությունը Եվրոպայում ամենամասսայական մարզաձեւի համար: Սկզբում որոնք տրանսֆերային համակարգը գործում է շատ լավ, որի վկայությունակում, որ համակարգն ամբողջովին ոլեշ է վերանա: Դլխավոր դատախազն ընդունում է, որ տրանսֆերային համակարգն իրենից ներկայացնում է ֆոնդային միջոցների շրջանառություն մեծ եւ հարուստ ակումբներից սիրողական փոքր ակումբներ, անցնելով ֆուտբոլի բոլոր մակարդակներով: Որոշումը, որ առաջարկվում է Կարլ Օսսո Լենցի կողմից, այն է. «միջոցները ոլեշ է բաշխվեն անհատույց», որարդարես անիրագործելի է:

Այդ միջոցներ լինելով միջազգային եւ ազգային ասոցիացիաների հակադրության տակ մուտագրումներ հեռատեսիությունից, հովանավորչությունից եւ միջազգային խաղերից, արդեն բաշխված են ֆուտբոլի բոլոր մակարդակներով: Բայց միայն դրանք այնքան չեն, որպեսզի ֆինանսական օգնություն ցույց տվի նաեւ փոքր եւ միջին ակումբներին: Համադրությամբ, որի համաձայն յուրաքանչյուր երկրում հարուստ ակումբները ոլեշ է իրենց եկամուտների աստիճի բաժինը անհատույց հատկացնեն մեծ թվով փոքր եւ միջին ակումբների զարգացման համար, որարդարես իրական չէ: Դրան զուգահեռ, «3+2»-ի կանոնը երաշխավորում է, որ նվազագույնը յուրաքանչյուր թիմի 6 խաղացող համարվում են այն երկրի հաղթաթղթեր, որին դատկանում է տվյալ ակումբը: Դա երաշխավորում է նաեւ այն, որ մի քանի հարուստ ակումբներ դարձնեն գալ տվյալ ակումբից:

Մենք կարծում ենք, որ Եվրոպական երկրների բնակիչները եւ իշխանությունները ոչ լրիվ լավ են դատկերացնում այդ առաջարկությունների հետեւանքների ամբողջ լրջությունը Եվրոպայում ամենամասսայական մարզաձեւի համար: Սկզբում որոնք տրանսֆերային համակարգը գործում է շատ լավ, որի վկայությունակում, որ համակարգն ամբողջովին ոլեշ է վերանա: Դլխավոր դատախազն ընդունում է, որ տրանսֆերային համակարգն իրենից ներկայացնում է ֆոնդային միջոցների շրջանառություն մեծ եւ հարուստ ակումբներից սիրողական փոքր ակումբներ, անցնելով ֆուտբոլի բոլոր մակարդակներով: Որոշումը, որ առաջարկվում է Կարլ Օսսո Լենցի կողմից, այն է. «միջոցները ոլեշ է բաշխվեն անհատույց», որարդարես անիրագործելի է:

Այդ միջոցներ լինելով միջազգային եւ ազգային ասոցիացիաների հակադրության տակ մուտագրումներ հեռատեսիությունից, հովանավորչությունից եւ միջազգային խաղերից, արդեն բաշխված են ֆուտբոլի բոլոր մակարդակներով: Բայց միայն դրանք այնքան չեն, որպեսզի ֆինանսական օգնություն ցույց տվի նաեւ փոքր եւ միջին ակումբներին: Համադրությամբ, որի համաձայն յուրաքանչյուր երկրում հարուստ ակումբները ոլեշ է իրենց եկամուտների աստիճի բաժինը անհատույց հատկացնեն մեծ թվով փոքր եւ միջին ակումբների զարգացման համար, որարդարես իրական չէ: Դրան զուգահեռ, «3+2»-ի կանոնը երաշխավորում է, որ նվազագույնը յուրաքանչյուր թիմի 6 խաղացող համարվում են այն երկրի հաղթաթղթեր, որին դատկանում է տվյալ ակումբը: Դա երաշխավորում է նաեւ այն, որ մի քանի հարուստ ակումբներ դարձնեն գալ տվյալ ակումբից: Ակումբներն այլ երկրների ֆեդերացիաների հետ դարձնեն

կնքելիս սահմանափակված չեն: «3+2» կանոնը վերաբերում է միայն այն կազմին, որը դատս է դուրս գալիս: Հարկ է հիշել, որ նման կանոններ ամբողջ աշխարհում կիրառվում են նաեւ խաղային շատ մարզաձեւերում:

Այդ դրույթների վերացումը Եվրահանձնաժողովի երկրներում կարող է ունենալ այդոլիսի հետեւանքներ.

1. Եվրոպական ֆուտբոլային ասոցիացիաներ, որոնք համախմբված են մինչեւ հիմա, կդարձնվեն 2 խմբի, որոնք կօգտագործեն 2 տարբեր համակարգեր: Իրականում Եվրահանձնաժողովի ասոցիացիաներ կհայտնվեն այնդոլիսի դրությունում, որը կտարբերվի մյուս աշխարհից:

2. Յուրաքանչյուր երկրում հարուստ եւ մյուս ակումբների միջեւ անջրդի կմեծանա: Հարուստավոր փոքր եւ միջին ակումբներ կդառնան կիսադրոֆեսիոնալներ, կամ սիրողներ:

3. Շատ մտահոգող է, որ փոքր եւ միջին ակումբներ չունենալով բարեգործություն, կհրաժարվեն դատանեկան թիմեր դարձնելու ծանր բեռից, ինչդես նաեւ երիտասարդ խաղացողներ դատրաստելու ծրագրերից: Հարուստավոր դատանի խաղացողներ կդառնեն ֆուտբոլը եւ կհայտնվեն փողոցներում, այսքանից բխող սոցիալական բոլոր հետեւանքներով:

Ֆուտբոլը միայն մեծ ակումբներն ու աստղեր չեն, այլ բոլոր մակարդակների հարուստավոր ակումբները եւ հարյուր-հարուստավոր խաղացողներ:

Մենք եվրոդական ֆուտբոլային 49 ասոցիացիաների նախագահներս ներկայացնելով երկրներ, համարվելով Եվրահանձնաժողովի անդամներ, կամ նրա մեջ չմտնող, կոչով դիմում ենք հասարակական կարծիքին, հույսով, որ այս դեմքը դատճառ չի դառնա էֆեկտիվ համակարգի վերացմանը: Եվրահանձնաժողովը ոլեշ է հարգի նաեւ ուրիշների իրավունքը լրացուցիչ իմքնուրույն որոշումներ կայացնելու, հաշվի առնելով տարբեր երկրների սոցիալական եւ մշակութային առանձնահատկությունները, որոնք իրենցից ներկայացնում են Եվրոպայի անժխտելի հարստությունը եւ չեն կարող կլանվել տնտեսական դարդ հաշվարկներով»:

Վերջում ամփոփումով հանդես եկավ ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Արմենակ Սարգսյանը. «Եթե տրանսֆերային համակարգի օրենքը չլինի, ոչ ոք ֆուտբոլի համար ծախսեր չի անի: Ակումբների եկամուտների հիմնական աղբյուրներ երեքն են՝ տոմսերի վաճառք, հեռուստատեսային գովազդներ եւ ֆուտբոլիստների դատրաստման հետ կապված փոխհատուցման գումարներ: Այսքան հաստատես մեր հանդիսատեսությունում տոմսերից եւ գովազդներից եկամուտներ ոչ չեն: Միակ աղբյուրը մնում է փոխհատուցումներ: Երեն դա չլինի, ակումբներ չեն կարող ծախսել իրենց գործունեությունը: Այնդես որ, մեր դատասխանը միանշանակ է. չի կարելի փոխել ժամանակի ընթացքում փորձության ենթարկված տրանսֆերային համակարգը»:

ՍՈՒԲԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Գոհարը եւ Քրիստինեն բրոնզե մեդալակիրներ

17 ամյա Գոհար Գեւորգյանը (Արտաշատի շրջ. Ազատավան գյուղ) եւ 16 ամյա Քրիստինե Նաքարյանը (Երեւան) դարձան սամբո ըմբշամարտի աշխարհի առաջնության բրոնզե մեդալակիրներ: «Կալինինգրադի մրցադորգում մեր ներկայացուցիչները գեղազանց վարդեսություն ցուցադրեցին, Սնարի թդթակցին ասաց Հայաստանի կանանց հավաքականի մարզիչ Թորգոմ Շահբազյանը, դարձյալ չեմդիոնուհու հարցը որոշվեց Գոհար Գեւորգյանի եւ Ուկրաինայի ներկայացուցիչ [illegible]լիա Անտիոդովայի գոտեմարտում: Մի քանի ամիս առաջ Սինսկում հաղթել էր [illegible]յաստանի ներկայացուցիչը, որը դարձավ Եվրոդայի չեմդիոնուհի: Այս անգամ Անտիոդովան ոեւանը վերցրեց այդ դարտության դիմաց: 16 ամյա Քրիստինե Նաքարյանն առաջին անգամ հանդես եկավ աշխարհի առաջնությունում եւ արժանիորեն դարձավ բրոնզե մեդալակիր»: ՍԵՍՐԳ

Puma-ի նվերը ՀՀ ֆուտբոլի դդրոցներին

Puma հանրահայտ ֆիրման մտադիր է Հայաստանի ֆուտբոլային դդրոցների աշակերտներին նվիրել ամենաարբեր մարզական համազգեստ: Այս մասին Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիային հայտնի է դարձել ՈՒԵՖԱ-ից: Ստացված տեղեկության համաձայն, ֆիրման ցանկություն է հայտնել նվիրաստվությունը կատարել հանդիսավոր դայմաններում: Այդ առթիվ որոշվել է նոյեմբերի կեսերին Երեւանում կազմակերդել ֆուտբոլի Հայաստանի դատանեկան մրցաշար, որի ավարտից հետո ֆուտբոլային կրթօջախներին կհանձնվեն Puma-ի նվերները: ԼՏ

Առաջին մրցանակը Կրամնիկին

Շվեյցարիայում ավարտվեց Պրոֆեսիոնալ շախմատիստների ասոցիացիայի ծրագրով 3-րդ մրցաշարը: Եզրափակիչ 10-րդ տուրի իրենց հանդիպումներն ավարտելով ոչ-ոքի, մոսկվացի Վլադիմիր Կրամնիկը եւ լվովցի Վասիլի Իվանչուկը վաստակեցին 7 ական միավոր: Սակայն «Բերգերի» գործակիցներով առաջին մրցանակակիր դարձավ Վլադիմիր Կրամնիկը: 6 ական միավորով 3-4 տեղերը բաժանեցին տալլինցի գրոսմայստեր Յան Էլվեսը եւ անգլիացի գրոսմայստեր Նայջել Շորթը: Աշխարհի չեմդիոն Գարրի Կասպարովը 10 հնարավորից վաստակեց ընդամենը 5 միավոր: Երեք մրցաշարերի ընդհանուր արդյունքներով, Կամսկին եւ Իվանչուկը հավասարվեցին Կասպարովին, որը հաղթել էր նախորդ երկու մրցաշարերում: Վերոհիշյալ երեք գրոսմայստերները հիմա ունեն 18 ական միավոր:

ՇԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ԳԱՎԱԹ

ԲԿՄԱ-ի երկրորդ հաղթանակը

Բասկետբոլի տղամարդկանց եվրոդական երկրների չեմդիոնների գավաթի

խաղարկության խմբային մրցաշարում Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն 2-րդ հաղթանակը տարավ: Առաջին խաղում 97-57 հաշվով վստահ առավելություն հասնելով Թուրքիայի «Գալաթասարայ» թիմի նկատմամբ, ԲԿՄԱ-ն երրորդ խաղում հաստատ ոչ անցիկ դայքարում 96-91 հաշվով հաղթեց Հունաստանի «Օլիմդիակոս» թիմին: Եվրոդական երկրների ակումբային չեմդիոն Մադրիդի «Ռեալը» Արիսդաս Սաբոնիսի գլխավորությամբ 91-74 հաշվով հաղթեց Բուլգարիայի «Մակկաբի» թիմին: Իսպանիայի չեմդիոն «Օրտեգը» սեփական հարկի տակ 76-61 հաշվով հաղթեց Պորտուգալիայի «Բենֆիկային»:

Չեմդիոնների մրցաշարում Բարսելոնայից հանդես է գալիս նաեւ երրորդ թիմը՝ «Բարսելոնը», որը հանդես հարկի տակ 66-63 հաշվով վարիչ հաղթանակ տոնեց Հունաստանի «Պանաթինաիկոս» թիմի նկատմամբ:

ԳԱՎԱԹԱԿԻՐՆԵՐԻ ԳԱՎԱԹ

Սմեսանինը փրկեց «Դինամոյին»

Եվրոդական երկրների Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության 1/16 եզրափակիչում «Արտաշին» հաղթած Մոսկվայի «Դինամոն» մեծ դժվարությամբ հաղթահարեց 1/8 եզրափակիչը: Չեխիայի «Հրադեց Կրալովո» թիմին Մոսկվայում 1-0 հաշվով հաղթելուց հետո «Դինամոն» հյուրընկալվելիս զիջեց նույն հաշվով: Ընդ որում, կուզնեցովը չկարողացավ անվրեպ իրացնել 11 մետրանոց հարվածը: Լրացուցիչ 30 րոպեն էլ առավելություն չբերեց կողմերից որեւէ մեկին: 11 մետրանոց հարվածներով բախտը ժդտաց Մոսկվայի դինամոյականներին: Խաղի հերոսը դարձավ դարդասադահ Սմեսանինը, որը կարողացավ ետ մղել երեք 11 մետրանոց հարված:

Մոսկվայի «Դինամոն», որը 2 անգամ հասել է Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության եզրափակիչ, այս անգամ քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեց: Մյուս հանդիպումներում անակնկալներ չգրանցվեցին: Դատճառն տեղերը բոլոր խաղերում էլ առավելության հասան մրցակիցների նկատմամբ: Ահա 1/8 եզրափակիչի մյուս 7 հանդիպումների արդյունքները.

«Ֆեյենորդ»-«Էվերտոն» 1-0
«Ռեալ» (Սարագոսա)-«Բրյուգե» 1-0
«Բորուսիա»-Ակկ (Հունաստան) 1-0
«Պարմա»-«Հալմստադ» (Շվեդ.) 4-0
«Պարի Սեն Ժերմեն»-«Սելտիկ» 2-0
«Ռադիդ»-«Սպորտինգ» (Պորտ.) 4-0
«Դեդորտիվո»-«Տրաբզոնսպոր» 3-0

1/4 եզրափակիչ դուրս եկան «Ֆեյենորդը», «Ռեալը», «Բորուսիան», «Պարման», «Պարի Սեն Ժերմենը», «Ռադիդը» եւ «Դեդորտիվոն»:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում «Միլանը», որը նախորդ փլեյում առավելության էր հասել «Շիրակի» նախկին մրցակից Լեհաստանի Լյուբին քաղաքի «Զագլեբիե» թիմի նկատմամբ, այս անգամ 2-րդ խաղում 2-1 հաշվով հաղթելով Ֆրանսիայի «Ստրասբուրգին», 1/8 եզրափակիչի ուղեգիր ձեռք բերեց:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Ոսկան Երեւանցի» տպագրատունը (նախկին թիվ 3 տպարան) ընդունում է բոլոր տեսակի տպագրական դատվերներ գրքեր եւ բրոշյուրներ ցանկացած կատարմամբ, օրացույցներ, հաշվադահական եւ այլ բլանկներ, դիտակներ (տիկետներ), բուկլետներ, այցեքարտներ եւ այլն: Տպագրատանը կիրառվում են օֆսեթ եւ բարձր տպագրության եղանակները, աղդահովվում է բազմագույն եւ սեւ-սդիտակ տպագրության եւ կազմարարական աշխատանքների բարձր որակ: Դատվիրատուների ցանկությամբ կատարվում է նաեւ գրքերի, բուկլետների, դիտակների, օրացույցների բարձրորակ նկարչական ձեւավորումներ: Դատվերները կատարվում են սեղմ ժամկետներում, կախված ծավալներից եւ քանակներից, որոնք ձեւակերդվում են երկկողմ կնքված դայմանագրերում:

Տպագրատան հասցեն՝ Երեւան, Հանրադետության հրդարակ Մելիք-Ադամյան փ. 1: Հեռ. 52-13-95, 52-78-63

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ժակ Շիրակը հույս ունի վերջ դնել իր ժողովրդականության անկմանը

Ֆրանսիայի ամբողջ ղեկավարման մեջ ղեկավարի ժողովրդականությունը դեռ այսքան ցածր չի եղել: Այսօր ֆրանսիացիների ընդամենը 14 տոկոսն է գոհունակություն հայտնում նախագահ Ժակ Շիրակի գործունեությունից, որին կես տարի առաջ իր ընտրության ոգևին ղեկավարում էր հայրենակիցների 59 տոկոսը: «Ինձ չեն ընտրել ժողովրդական լինելու համար», փորձում է արդարանալ նախագահը:

Իսկ ի՞նչ է տեղի ունեցել վերջին կես տարում այն երկրում, որը թվում էր, ազատվել է սոցիալիստների 14-ամյա անհաջող կառավարումից: Ֆրանսիային կարծես թե սպասում էին նոր հորիզոններ, երկիրն սկսել էր գլխավորել աջերի ճամբարի փորձառու ղեկավարը համարձակ, շույլ եւ անկեղծ մի մարդ, որը հայրենակիցներին խոստանում էր բազմաթիվ բարեփոխումներ եւ հեռացնա վերափոխումներ, որպիսի գործազրկության դեմ, ի հոգաս չխավորների, հարկերի իջեցում եւ այլն: Այսօր Ժակ Շիրակն ինքնաքննադատաբար խոստովանում է, որ ինքը, ըստ երեւույթին, բերազնահատել է ղեկավարման կառավարման դժվարությունները եւ ֆինանսական խնդիրների լրջությունը: Դրա հետեւանքով հարկ է լինում ժողովրդականությամբ չվայելող ճգտումներ կատարել հոչակված ծրագրում: Հարկերը ոչ թե նվազեցին, այլ բարձրացան: Ներկայումս Ֆրանսիան դարձել է Եվրոպայում ամենաբարձր տարեր գանձող երկիրը, որտեղ հաղթաթղթերը դարաշրջիր վճարումներ ու մասհանումներ են կատարում: Թանկացել են ծխախոտը, ոգելից խմիչքները եւ բենզինը, ավտոմոբիլիստները երկրներ, այլեւ հենց ֆրանսիացիներ 2/3-ը:

Նախագահից հետ չի մնում նաեւ նոր վարչապետ Ալեն Ժյուպեն, որին այսօր դատապարտում է ֆրանսիացիների սոսկ 12 տոկոսը: Համաղեսական դժվարություններից բացի, վարչապետն այսօր բախվում է նաեւ անձնական լուրջ խնդիրների, որոնք կապված են Ժյուպեի ընտանիքի կողմից արտոնյալ գներով մունիցիպալ բնակարանների վարձակալման հետ:

Ընդհանուր առմամբ դատապարտության վրա չեն նաեւ կառավարության անդամներից շատերը, որոնց մի մասը նորեկներ են այդ բնագավառում: Մեծ մասամբ աստիճան է մնում նոր արտգործնախարար Էրվե դը Շարետը: Աննկատելի է նաեւ ռազմական գերատեսչության նոր ղեկավար Շաղ Միյոնի գործունեությունը: Ֆրանսիայում անընդհատ ռումբեր դայթեցնող ահաբեկիչների որոնման գործում աչքի չի ընկնում նոր ներքին գործերի նախարար Ժան Լուի դը Բրեն, որը, «Լիբերասիոնի» կարծիքով, այնքան էլ չի համադասասխանում իր դատարանին:

Ծանր վիճակում հայտնված նախագահ Շիրակը հույսը դրել է այն բանի վրա, որ իրեն հաղթական ցայտնոտ չի սպառնում: Նա ընտրված է 7 տարով, եւ իրեն հատուկ լավատեսությամբ հավատում է, որ ժամանակի ընթացքում կկարողանա շահել ֆրանսիացիների համակրանքը:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

ՀԱՄԱՌՈՏ

Եգիպտոս. Արմատականների դեմ նոր արշավ

Եգիպտոսում նոյեմբերի 29-ին կայանալիք օրենսդրական ընտրություններից առաջ «Մուսուլման եղբայրներ» արմատական կազմակերպության 82 հայտնի գործիչներ կանչվել են ռազմական ատյան: Սպասվում են նաեւ այլ դատավարություններ: Դրանց նպատակն է երկրում ջլատել ամենակազմակերպված այդ ընդդիմադիր ուժը: Ամբաստանյալների մեջ են նաեւ արմատականների պատգամավորությունը վայելող 150 «անկախ» թեկնածուներից ոմանք:

Կիպրոսը դժգոհ է ԱՄՆ-ի եւ ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչներից

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ. Կիպրոսի կառավարությունը ԱՄՆ-ի դեսպան Ռիչարդ Բաուչերից եւ ՄԱԿ-ի առաքելության ներկայացուցչից, որոնք մասնակցել են կղզու հյուսիսային մասում օկուպացիոն զորամասերի օրերս անցկացված զորահանդեսին, պաշտոնական բացատրություն է պահանջել, Սնարի թղթակցին հայտնեցին Հայկական անկախ մամլո կենտրոնում: Կիպրոսը գտնում է, որ արտասահմանյան ներկայացուցիչների ներկայությունն այս զորահանդեսին խախտում է ՄԱԿ-ի բանաձեւերը, կողանցիկորեն ամրագրելով Թուրքիայի ինքնահռչակ Հյուսիսային Կիպրոսի Թուրքական Հանրապետության կարգավիճակը, որին ճանաչել է միայն կղզում 1974-ից 34 հազար զինվոր պահող Թուրքիան:

Ջերմացում Լոնդոնի եւ Բուենոս Այրեսի միջեւ

Տեղի է ունենում ջերմացում Լոնդոնի եւ Բուենոս Այրեսի միջեւ: Մալվինյան (Ֆոլկլենդյան) կղզիների շուրջ ծագած պատերազմից տասներեք տարի անց Արգենտինական նավատորմի մի սաղգահաս եկող շաբաթ խարիսխ է գցելու արգենտինյան նավահանգստում: Endurance-ն առաջին բրիտանական նավն է, որ հանգրվանելու է Արգենտինայում հակամարտության ժամանակվանից ի վեր: Նրա հրամանատարը մանանակցել է 1982 թվականի մարտերին:

Իտալիան գերմանացիների տարած գանձերն է որոնում

2-րդ աշխարհամարտի տարիներին գերմանացիներն Իտալիայի տարբեր պատկերասրահներից ու բանգարաններից տարել են 2356 գեղանկար (Բոտիչելլիից մինչեւ Տիցիան), մենաստակերի իրեր, քանդակներ, բանկարժեք գորգեր եւ այլն: Պատերազմի ավարտից 50 տարի անց Իտալիայի կառավարությունը հրապարակել է կողոպտված բոլոր այդ գանձերի ծավալուն ցանկը, փորձելով հայտնաբերել դրանց հետքերը: L'EXPRESS

Նեղված եւ միջոցների սղություն ռուսական բանտերում

Ռուսաստանի բանտերը հայտնվել են ծանր վիճակում եւ դրանցում դժգոհության պոռթկումը չի բացառվում: Շուրջ 700 հազար բանտարկյալներից 70 հազարը մարդասպաններ են, որոնց երկու երրորդը կվճռահանցագործներ են: Սանկտ Պետերբուրգի կենտրոնական բանտում, որը նախատեսված է 3300 բանտարկյալի համար, այսօր պահվում են եռակի շատ կալանավորներ: Չնայած յուրաքանչյուր բանտարկյալի սենեկին օրական հատկացվում է ընդամենը 2500 ռուբլի, բանտը դարձյալ չի կարողանում հոգալ իր ծախսերը: Համադեսական բյուջեն բանտին պարտք է 10 միլիարդ ռուբլի: Պետերբուրգի քաղաքապետ Անատոլի Սոբչակը սպասված է եղել քաղաքապետարանի ֆոնդերից 200 միլիոն ռուբլի վերցնել բանտարկյալների խնդիրները եւ զանգվածային փախուստը կանխելու նպատակով: L'EXPRESS

ՊԱՐԱՊՈՒՄ ԵՄ

Հայոց լեզու եւ գրականություն դպրոցականների հետ:
Հեռ. 648885

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ է

Մեսրոպ Մաշտոցի պողոտայում գտնվող «Նաիրի» կինոթատրոնի մոտ 4 հարկանի բարեշենքի 1-ին հարկում գտնվող 71 քմ ընդհանուր մակերեսով, 43,4 քմ բնակելի մակերեսով բնակարան:
Հնարավոր է բացել խանութ կամ օֆիս:
Գինը պայմանագրային:
Դիմել՝ Մաշտոցի 39/12 բեմ, բն. 49
Հեռ. 56-12-43

«ԱՐԱՐԱՏ» ավիաուղիներ

Պետական դուստր ձեռնարկությունը 3ԱԿ-40 ինքնաթիռներով կատարում է ուղեւորների եւ բեռների փոխադրում՝ բեռների փոխադրումը մատչելի գներով: Հորձարան մարդկանց համար կան բիզնես կարգի տեղեր կահավորված ինքնաթիռներ:

ԵՐԵՎԱՆ-ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ
ԵՐԵՎԱՆ-ՆԱԼՉԻԿ-ՄԱՅԿՈՊ
ԵՐԵՎԱՆ-ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ
ԵՐԵՎԱՆ-ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ
ԵՐԵՎԱՆ-ՍՈՉԻ
ԵՐԵՎԱՆ-ՄԻՆՎՈԴԻ

Հանրապետության տարածքում ՄԻ-8 ուղղաթիռներով առաջարկվում են հետեւյալ ծառայությունները՝
- ուղեւորների եւ բեռների տեղափոխում
- բնակչության բժշկական սպասարկում
- գազատարների, բարձր լարման եւ կապի գծերի, գետերի, ջրանցքների եւ ավտոմայրուղիների դարեկային հսկողություն
- Մոսկոտիսների կազմակերպման աշխատանքներ:

Թռիչքները կատարվում են «Էրեբունի» օդանավակայանից: Տեղեկությունների համար զանգահարել 48-03-51, 48-47-61

ԵՐԵՎԱՆ-ՄԻՆՎՈԴԻ բոլոր չվերթները «Զվարթնոց» օդանավակայանից տեղափոխվել են «Էրեբունի» օդանավակայան:

ԷՎՐԻԿԱ

Աշխատուժի, մասնագետների եւ աշխատանքի տրամադրման միջնորդ գրասենյակ

Մենք կարող ենք Ձեզ տրամադրել հետեւյալ աշխատանքները՝ վարորդներ, բարդ մանիպուլյատորներ, դիսպետչերներ, վարորդներ իրենց ավտոմեքենաներով, վաճառողուհիներ, բարմեններ, մատուցողներ: Որոշ աշխատանքների համար անգլերեն լեզվի իմացությունը ցանկալի է: Աշխատավարձը 40-280 դոլար ըստ կուրսի:
Ունենք հնարավորություն մեկ տարվա ընթացքում, անգլերեն, ֆրանսերեն լեզվի բարդանիպուլյատորներ եւ վարորդներ աշխատանքի տրամադրման նպատակով բարձր աշխատավարձերով, ամենահեղինակավոր կազմակերպություններից մեկում:
Կազմակերպվում են անգլերեն լեզվի ուսուցման խմբեր, հետագայում աշխատանքի տրամադրելու նպատակով (1.5 ամիս-25 դոլար)
Կազմակերպվում են դասընթացներ ընդունելության քննություններին նախապատրաստվելու նպատակով, տարբեր առարկաների ուսուցմամբ:
Վճարումի մասին ընդունվելու դեպքում առաջին տարվա վարձը վճարում է «Էվրիկա» գրասենյակը:
Հարգելի գործատերեր
«Էվրիկայի» ծառայություններից օգտվելը Ձեզ հնարավորություն կտա խնայել Ձեր փողը, քանի որ առաջին ամսվա աշխատավարձի 5-100 տոկոսը վճարում ենք մենք: Մեծ գործարքների դեպքում Ձեր խնայողությունը կարող է կազմել մինչեւ 10000 դոլար, յուրաքանչյուր երեք ամսվա ընթացքում:
Միջնորդ առեւտուր: Գնում եւ վաճառում ենք ամեն ինչ:
Մեր հասցեն է Մոսկովյան 35: «Էվրիկա»: Ժամը 11:00 մինչեւ 16:00:

MAGIC SEAL

Ամերիկյան EUGENE ROSS ֆիրման Ձեր ուշադրությունն է հրավիրում անվտանգության ծակոտի նախազգուշացնող (վերացնող) միջոց-MAGIC SEAL:
MAGIC SEAL-ը բարդ հեղուկային կոմպոզիցիա է դրոմիլենգլիկոլի հիման վրա, որի կազմի մեջ մտնում են 19 տեսակի սինթետիկ բեւեռ:
MAGIC SEAL-ը լցվում է փականքի միջով դողի ներսը եւ թույլ է տալիս վերացնել կամերայով եւ առանց կամերային անվադողերի ծակոտիքը հաստատված վայրկյանների ընթացքում:
Ավտոմեքենայի ընթացքի ժամանակ ճնշման եւ կենտրոնախույս ուժի ազդեցությամբ օրգանական բեւեռը լցնում են ծակոտիքը, չեն կոպցնում այն: Այդ պատճառով դողի ստացվում է այնպիսին, թշոլիսին կլիներ վուլկանիզացիայի ժամանակ եւ կամերով դողի դեպքում կամերը չի կոպնում դողին:
MAGIC SEAL-ն ունի դողի սերտիֆիկատ, տրված Ռուսաստանի ոլեստանդարտի եւ դողերի արդյունաբերության գիտահետազոտական ինստիտուտի կողմից:

Երեւան, Նոր Նորքի 1 զանգված, Նանսենի 13 (թիվ 15 մտակայքի տանը, «Շինանյութ» խանութից 200 մ ներքեւ)
Հեռախոս՝ 63-76-45

A STYLE

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաքարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սիֆոն»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1966 Տպաքանակը 7000 Ստորագրված է տպագրության 3.11.1995 Գինը 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@